

Kerstⁱⁿ de stad

december
2018

Protestantse Gemeente Utrecht - www.pgu.nu - 26ste jaargang - Los nummer € 3.00

* afscheidsinterview met
hoofd-/eindredacteur

* musici over het kerst-
gevoel in Utrecht

* terugblik werkjaar
werelddiaconaat

Piet Warners

Lukas 2 – het meest populaire bijbelverhaal, Waarom? Kerstfeest: voor velen even weg uit de barre werkelijkheid. Het gevoel van warmte. Van veiligheid. Boodschap van vrede. Daar is niets mis mee. Maar of dat werkelijk iets betekent in de wereld van nu? De wereldtoestand is niet zoveel anders dan in die dagen waar Lukas over vertelt.

Drie maal staat er: en het geschiedde (Lukas 2 :1,6,15). Het is echt jammer, zo niet misleidend, dat dat in alle nieuwere vertalingen is wegvertaald. En het geschiedde. De uitdrukking fungeert als uitroepeteken vooraf. Let op! Niet: er was eens. Het is geen sprookje. Geschiedenis. Ik heb gezocht naar een meer eigentijdse manier van zeggen. Zoiets als: raad eens wat er gebeurde? Toen in die dagen van Augustus? Lukas zet bewust in bij de krantenkoppen. Zijn verhaal doet een beetje denken aan een opname vanuit een ruimtestation. Van daaruit wordt ingezoomd op de aarde. Die wereld vol geweld. Ieder voor zich. Eigen land eerst. Heel veel wapenhandel en -geweld. Terreur. Verwoestende branden. Angstige mensen. Vluchtelingen, Gelukzoekers. Bederven van de goede aarde. En wat al niet. Als je er op doordenkt kun je niet anders dan je vreselijk ongerust maken. En in de beelden die Lukas laat zien, zie je ze gaan. De mensen. Op weg van hot naar her.. Waar is God nou in al die ellende? Zie. Lukas zoomt verder in. Je ziet al die bewegingen. En het geschiedde. Raad eens wat er gebeurde? Toen daar in Bethlehem? En het geschiedde, dat... Nou zou je toch

INZOOMEN OP HET VERHAAL VAN LUKAS

En het geschiedde...

iets heel bijzonders verwachten. Dat raad je nóóit als je het niet allang wist. En het geschiedde dat er een kind geboren werd.

Een baby

Zo komen we terecht waar Lukas ons wil hebben. Bij een baby. Geboren in die ellendige wereld. Nou ja. Hij was de eerste niet die geboren werd. En bepaald ook niet de laatste. Natuurlijk. De geboorte van een kind, hoe gewoon ook, is altijd weer heel bijzonder. Een wonder. Bij elke baby beleef je dat. Pasgeborenen. Ze hebben iets van een ander weten nog in de ogen.. Daar is iets van God. In de geboorte van elk mens - toevallig of niet, waar ook en onder welke omstandigheden ook - vraagt de Eeuwige, de God van Israël Zelf een plaats in de wereld. In ons leven.

De verre

Waar is God? Die verre? Heel dichtbij. Zie hoe dat u God bemint. In ieder pas geboren mens. Zo kwetsbaar is Hij onder ons. De mens is voor een tijd een plaats van God - dichte Achterberg. Overall waar aan pasgeborenen plaats ontzegd wordt door oorlogs- dan wel economisch geweld of door welke oorzaak ook, daar wordt God zijn plaats ontzegd. De mens een plaats van God. Ieder mens. Juist ook de meest kwetsbaren. Voor een tijd. Scherpe observatie. God kijkt uit ons bestaan, als we kiezen voor andere manieren van leven.

Weg terug

Je bent begonnen als een plaats van God. Ben je dat gebleven?

En zo niet? Ben je dan bereid die weg terug te gaan? Die weg terug kan heel moeizaam zijn. Maar ook heel vreugdevol. De weg terug tot God en zijn plaats in jouw leven, is de weg naar de medemens, de naaste dichtbij en verweg. Want het beeld van God in jou kan hersteld worden. Dat noemen we de heilige Geest. Die wil heel graag constant restauratie- en onderhoudswerken in je uitvoeren. Als je de ruimte maar geeft

Keuzes maken

Ieder pas geboren mens moet in de loop van zijn leven keuzes maken. Natuurlijk. Veel zaken liggen vast. Alles wat in je genen zit. Ook je omgeving speelt een grote rol. Dat is geen noodlot. Binnen die grenzen zijn keuzes mogelijk. Keuzes die er allemaal op neer komen of die plaats van God in je leven bewaard blijft. Dat het blijft zoals het begon. Of dat het weer zo wordt. Dat je een mens van vrede zult zijn... Ieder mens.

Bij dit éne kind komen we met Lukas uit. Wat is zo volstrekt uniek aan Hem? Dat het bij hem blééf zoals het begon. In Hem aanschouw je het levenslicht. God behield zijn plaats in dat leven. Hij was waarachtig zoon van God. Beeld van God in optima forma. Sprekend zijn vader! Sprekend Hem die de eerste en de laatste is. De Alpha en Oméga. De Eeuwige. De onuitsprekelijke. En toch zó dichtbij. Middenin al die misère is God de altijd Betrokkene. Hij - de eerste en de laatste - is ook middenin

MEDITATIEF MOMENT

de geschiedenis. De altijd Nabije. Zo is zijn naam. In Jezus wáár gebleken. Jezus: de Eeuwige redt, stelt in de ruimte, geeft toekomst.

Nou raad eens wat er toen gebeurde? Voor de derde keer staat het er. En het geschiedde dat de herders tegen elkaar zeiden: "Laten we het gaan zien wat er gebeurd is." Nee - ook dat staat er niet: "Laten we gaan zien het woord dat geschied is." Dat was de keuze die zij toen maakten. Door naar die plek te gaan, maakten zij plaats voor Hem in hun leven. Plaats voor God.

Consequenties

Die derde keer. Daarin ben je zelf betrokken. Waar kies je voor? Een plaats voor Hem. Met alle consequenties. Of hoeft Hij voor jou eigenlijk niet? In dat derde en het geschiedde zegt Lukas: Neem nou maar een voorbeeld aan die herders, jullie groten der aarde. Al jullie kleine, bedreigde mensen. Maak plaats voor Hem. Dat Hij kan wonen. Bij jou. Dan is er door alles heen toekomst. God wordt niet moe van het geven. Waarom zou jij dan de moed opgeven?

Reality-requiem

*Vaak kom ik jou tegen
in mijn gedachten
jij die nu in werkelijkheid
voorgoed verdwenen bent
in alle rust ontslapen
heet dat in mooie woorden*

*maar toch ben je er vaak
bijna tastbaar
zo echt
zo levensecht
intens troostend*

*dus vraag ik mij af
wat is werkelijkheid –*

Oeke Kruythof

Klein geluk

*De stille blik
gericht op verre bomen
gestold in mauve tinten.
Druppels treuren langs de ramen.
Dan plots die glimlach
ogen van begrip, gerijpt in jaren.
Een zonnestraal breekt door,
verwarmt gezicht en hart.
Klein geluk ontwaakt
als een warme zomerdag.*

Fredy Schild

Schoonheid

*Blind voor alledaagse schoonheid
vloeien woorden uiteen
in een moeras van gedachten,
blijven haken aan stengels
geworteld in de sompige grond.
Ik geef mij over aan mijn dromen.
Ze gaan en komen
als een zachte bries.
Dan kijk ik om mij heen
Zie plots de schoonheid
de schoonheid van alle dag.*

Fredy Schild

Zondag 2 december achtste openbare viering van Chanoekafeest in Utrecht

Met presentator Marc de Hond als hoofdgast

Jaap de Wit

Met het Joodse lichtfeest Chanoeka voor de deur wil de stichting Vrienden van de Joodse Gemeenschap Utrecht iedereen uitnodigen om gezamenlijk een vuist te maken tegen haat en terreur en vóór vrijheid en verdraagzaamheid. Het chanoekafeest is op zondag 2 december op de Mariaplaats in de stad; om 17.00 uur wordt de grote kandelaar daar ontstoken.

"De Chanoekalichten vormen een symbool van religieuze vrijheid voor alle volkeren. Ze herinneren ons aan de Makkabeeën, die meer dan tweeduizend jaar geleden gevochten hebben voor hun religieuze vrijheid. Daarom willen we alle inwoners van Utrecht en omgeving van harte uitnodigen om op zondag 2 december Chanoeka met ons mee te vieren,' aldus de Utrechtse rabbijn Aryeh Leib Heintz.

* Begin van het Chanoekafeest in Utrecht op 2 december (archieffoto).

Ook op veel andere plaatsen in Nederland en in de wereld zijn openbare Chanoekavieringen. Het officiële programma op de Mariaplaats in Utrecht begint om 17.00 uur met het aansteken van

de Chanoekia, de Chanoeka-kandelaar. Onder meer burgemeester Jan van Zanen en theatermaker, schrijver en presentator Marc de Hond (1977) houden een korte toespraak.

Makkabeeën

Het Chanoekafeest herinnert aan de bevrijding van Jeruzalem en de herinwijding van de tempel door een klein Joods leger, de Makkabeeën, in het jaar 164 vóór onze jaartelling. Deze Makkabeeën vochten voor het recht om hun geloof weer vrijuit te beoefenen. Zo offerden de Grieken destijds varkens in de heilige tempel. Toen de Makkabeeën de tempel wisten te heroveren, hadden ze volgens de traditie slechts één kannetje olie voor de kandelaar over. Dat is normaal gesproken genoeg om een kandelaar één dag te laten branden, maar de lichten hielden het wonderwel acht dagen uit. Daarmee was het achtdaagse lichtfeest geboren.

Chanoeka, dat doorgaans in december valt, is sindsdien vooral een huiselijk feest, met zang bij het aansteken van de kaarsen, en met spelletjes en het nuttigen van Chanoeka-lekkernijen die juist in olie zijn gebakken. Elk joods gezin heeft zijn eigen achtarmige Chanoeka-kandelaar, die gedurende acht dagen elke avond wordt aangestoken.

Drie redactieleden stoppen eind 2018

Drie leden van de Kerk in de Stad-redactie hebben de Algemene Kerkenraad van de PGU laten weten met deze functie te stoppen per eind dit jaar. Het zijn Elly Bakker, Agnes Stekelenburg en Frans Rozemond. Het drietal verlaat tegelijk met eind- en hoofdredacteur Peter van der Ros de redactie van dit stedelijke kerkblad.

Het kerkelijke bureau van de Protestantse Gemeente Utrecht is gesloten van maandag 24 december tot en met dinsdag 1 januari 2019.

Vespers in Zuidoost

Op zondag 2 december is er om 17.00 uur een vesper in de Nicolaïkerk, waarin ds Kees Bouman zal voorgaan. Thema is: Gods zoon wordt mens. De lezing is uit Filippienzen 2: 1-11, de psalm van de zondag is Psalm 24. De organist is Berry van Berkum, en medewerking wordt verleend door de Vespercantorij Nicolaïkerk onder leiding van Ko Zwanenburg. De muziek van deze middag is: Creator of the stars and night van Malcom Archer (1952), Das deutsche Magnificat van Melchior Franck (1580-1639) en het 'Te lucis ante terminum' van Jeroen 't Hart (1968).

Op zondag 16 december is er geen vesper in de Nicolaïkerk, vanwege 'Kerst in de Klaas'. Op maandag 31 december is er om 19.30 uur een oudejaarsvesper in de Nicolaïkerk, waarin ds Dirk Neven zal voorgaan. Organist is Karel Demoet. De lezing in deze dienst is Romeinen 8: 31b-39 en als psalm de bekende psalm 121. Ook staat het ontroerende lied van Dietrich Bonhoeffer, 'Door goede machten trouw en stil omgeven' op de liturgie van deze vesper. Bonhoeffer schreef het voor zijn ouders en verloofde. Het werd als een van zijn laatste tekenen van leven op 28 december 1944 uit de Gestapokelder gesmokkeld. Met dit lied van vertrouwen en hoop willen wij het nieuwe jaar anno Domini 2019 binnengaan.

Muziek in Domkerk op zaterdagmiddag

In de reeks Zaterdagmiddagmuziek in de Domkerk, zijn deze maand vijf concerten te beluisteren. Telkens vanaf half vier komen achtereenvolgens aan bod: op 1 december de solisten plus barokorkest van de Domcantorij en Domorganist Jan Hage. Zij brengen de vioolsonates BWV 1021 en 1022, de cellosuite en orgelwerken van Johann Sebastian Bach (1685-1750) ten gehore. Op 8 december is het wederom Johann Sebastian Bach die het programma bepaalt. Domorganist Jan Hage laat orgelwerken van de grootmeester horen.

Koor, solisten en barokorkest van de Domcantorij onder leiding van Domcantor Remco de Graas voeren op zaterdag 15 december Bach's cantate 'Christen ächzet diesen Tag' (BWV 63) uit. Tevens klinken die middag het Sanctus (BWV 238) en Magnificat in Es-groot (BWV 243a) in de Domkerk. Dit alles onder het motto: 'Lutherse Kerstmis anno 1723 in Leipzig'.

Op 22 december zorgt het solistenensemble Cantores Martini voor een verrassend kerstprogramma en op de laatste zaterdag van het jaar, 29 december, vertolkt Domorganist Jan Hage het Dritter Teil der Clavierübung (Große Orgelmesse) van wederom de componist der componisten, Johann Sebastian Bach.

Alle concerten in de Domkerk zijn op zaterdagmiddag in principe gratis toegankelijk. De organisatie verwacht evenwel een minimale bijdrage van vijf euro per bezoeker ter dekking van de onkosten.

Christien Beuving

Op zondag 11 december is de Nicolaïkerk (Nicolaaskerkhof 9) van 12.30 uur tot 17.30 uur in kerststemming. Bijna ieder heel en half uur is er wel een optreden van een bekend Utrechts (kinder-)koor.

Om 13.00 uur en om 16.15 uur is er een kerstverhaal voor oudere kinderen en om 15.30 uur wordt er een kerstverhaal voor jongere kinderen voorgelezen. Aansluitend worden kerstliedjes gezongen bij de piano.

U kunt door de sfeervol versierde kerk wandelen om de bijzondere, nostalgische kerststal te bekijken of om wat te kopen bij de FairTrade-tafel. Of u kunt even zitten met een warme drank en met de (klein-)kinderen een kerstwerkstuk maken. De vijf meest favoriete kerstliederen worden gezongen tijdens de Sing-in om 17.00 uur met begeleiding door de Domstadkoperblazers en Dick van Dijk, orgel.

Een warm welkom voor iedereen die naar de warmte en het licht van Kerst verlangt.

Buslijn 2 stopt tegenover de Nicolaïkerk (halte Centraal Museum).

Kerst in de Klaas

Kerst in de Domkerk

Woensdag 19 december is er voor gemeentelieden en voor medewerkers van de Open Dom van 75 jaar en ouder een kerstbijeenkomst met om 10.30 uur een kerstviering geleid door ds Netty de Jong-Dorland. Daarna is er een kerstlunch.

Op zaterdagmiddag 22 december verzorgt het Solistenensemble Cantores Martini een kerstverrassingsprogramma in de Domkerk om 15.30 uur. Kerstavond (24 december) begint om 17.00 uur met een Festival of Lessons and Carols. De kerstnachtdienst begint om 22.30 uur. Het Hoogfeest van Kerst op eerste kerstdag begint om 10.30 uur. In de vieringen gaan voor ds Netty de Jong-Dorland, de Domcantorij onder leiding van Remco de

Graas en Domorganist Jan Hage. Voor de kinderen is de kinderkerstnachtdienst die begint om 19.00 uur. Elk jaar is dit weer een groot feest! Ook voor de kinderen is het feest van Drie-

koningen. Op zondag 6 januari vieren we Driekoningen in de Domkerk. We staan stil bij de reis van de drie wijzen (later koningen genoemd) uit het oosten, hun bezoek aan het kindje Jezus

in Bethlehem en de geschenken die zij voor Jezus meebrachten. Alle kinderen mogen die zondag verkleed naar de kerk komen als koning of koningin en de geschenken voor Jezus bij de stal leggen. De dienst begint om 10.30 uur. Er is crèche voor de allerkleinsten (0-4 jaar), en de kinderen van de basisschoolleeftijd kunnen naar de kinderkring.

Hopen op verlichting

Wieke de Wolff, straatpastor

Rond vier uur 's middags gaat mijn telefoon. 'Hallo, met A,' klinkt een vrouwenstem. 'A! Hoe gaat het met je?' 'Gaat wel, een beetje moe. Nog bedankt voor je kaartje...'

A zit al een tijdje in detentie. In haar geval is dat goed nieuws. Op deze manier kan de man die zich voordoet als haar vriend maar zich gedraagt als haar pooier haar niet lastig vallen, en krijgt ze de gelegenheid om clean te worden.

'Waar ben je nu?' 'Nog steeds binnen, binnenkort moet ik voorkomen, en daarna ga ik naar een afkickklinik.' 'Een afkickklinik, wat een goed nieuws, super! Hier in de buurt?' 'Nee, in X.'

A noemt een plaats in het zuiden van het land. Dit betekent dat het onzeker is of ik haar weer zal zien. Het liefst zou ik haar even willen knuffelen, maar dat gaat moeilijk door de telefoon. A heeft zo veel te verstouwen gehad, en ze is zo kwetsbaar. 'Heel veel sterkte! We zullen aan je denken, en voor je bidden.' Het is even stil. Dan zegt ze: 'Ja, dank je wel.... Nou, doe.' 'Dag A! En weg is ze.'

Het is niet de eerste keer dat A gaat afkicken. Keer op keer viel ze terug. Dat ze nu naar een andere plaats gaat is waarschijnlijk wel goed. Hopelijk komt ze daar voorgoed los

van haar zogenaamde vriend, en lukt het haar om een nieuwe start te maken. A is een volwassen vrouw. Ze is streetwise, zoals dat heet, maar heeft de verstandelijke vermogens van een kind van vier. Ze heeft een moeilijke jeugd gehad. Ze is een makkelijke prooi voor mannen met verkeerde bedoelingen.

A heeft een zoontje. Ze mag hem bezoeken en geregeld telefonisch contact met hem hebben. Op haar kamer hangen foto's van haar met hem. Er hangt ook een foto van haar vader, met een rozenkrans erbij. Als A in redelijke doen is straalt ze als ze over haar zoontje praat. Als het slecht met haar gaat en ze veel gebruikt is er geen ruimte voor haar zoontje. A wordt humeurig en sluit zich af.

Het is makkelijk om de moed op te geven. Voor A. Voor mensen rond A. Als iemand zo vaak geprobeerd heeft op te krabbelen, en zo vaak weer gevallen is, waar ontleen je dan nog het vertrouwen aan dat het een keer wel goed zal gaan?

Toch is het belangrijk hoop te houden. Voor A. Voor de moeder van A.

VAN DE STRAAT

Voor haar zoontje. Voor iedereen die om haar geeft.

Misschien valt A weer terug. Maar als ze af en toe even in staat is contact te hebben met haar kind, contact te hebben met haar moeder, dan is er iets gewonnen.

Dan is niet alleen in haar leven, maar ook in het leven van hen die haar lief zijn, een licht gaan stralen. Zo'n licht kan zijn als de zon die doorbreekt op een sombere dag, of als een ster die straalt in een donkere nacht.

Als zo'n licht ons bestaan verlicht dan is er iets van Gods licht doorgebroken. Gods licht dat schijnt in de duisternis. En de duisternis heeft het niet in haar macht gekregen.

DE KERSTERVARING MET GERARD LEGELAND

“Een bijna volle kerk met blij zingende mensen”

Arnold Rietveld

Gerard Legeland is dirigent/zanger/stemcoach en operadeskundige. Hij is onder andere dirigent van het Utrechtse vrouwenkoor Furore en klein vocaal ensemble Octo+ en geeft jaarlijks verschillende workshops zoals tijdens het Festival Utrecht-Oost in oktober van dit jaar. In de zomervakantie organiseert hij zangweken in het lieflijke Laboule in Zuid Frankrijk voor ervaren koorzangers maar ook voor koorzangers met solo-aspiraties. Nieuw zijn dit jaar de zangweekenden die hij in zijn studio in Beusichem organiseert, zie www.zingzang.nl.

Kerk in de Stad interviewt hem over zijn speciale programma met Kerst en de betekenis die dit feest voor hem persoonlijk heeft.

* Gerard Legeland.

Je hebt een opmerkelijk carrière gehad. Je begon aan je studie biologie, gooide het roer om en volgde een opleiding kapper grimeur. Je hebt je vervolgens enorm in de breedte ontwikkeld. Hoe ben je eigenlijk dirigent geworden?

“Tja, voor de buitenwereld kan dit wel eens als een rare volgorde overkomen, maar eigenlijk is het heel natuurlijk gegaan. Ben inderdaad begonnen met biologie te studeren aan de universiteit, maar daar miste ik toch het een en ander aan creativiteit, daarna eigenlijk via de artisteningang het theater ingerold; ik werd kapper-grimeur bij een aantal voorstellingen. Daar heb ik aansluitend een opleiding in gevolgd. In het theater heb veel opera geschminkt en daarmee kwam ik weer terug bij mijn oude liefde; het zingen. Ik heb toen zang- en pianolessen genomen en er bleek meer in mijn stem te zitten dan gedacht. Toen ook de theorie-opleiding gedaan en langzamerhand ook aan het werk geraakt in het zangersvak.

Nootabene

Op een gegeven moment vroeg Parnassos mij om een introductie cursus koorzang te geven en in plaats van na drie maanden te switchen, bleven alle deelnemers hangen en had ik na één jaar een zuiver zingend koor. Dat werd mijn eerste vaste koor Nootabene. Toen ben ik dirigeercursussen gaan volgen et voilà twintig jaar later zijn we hier; vanuit mijn basis als klassiek zanger een vocaal dirigent geworden.”

Op 16 december ga je de Christmas Sing-In doen in de doopsgezinde kerk. Hoe is deze traditie gegroeid? Wie zijn allemaal met de voorbereidingen betrokken?

“Ik heb ooit met een goede vriendin bij een van de eerste homohuwelijken gezongen die in Utrecht voltrokken werden en dat was in de doopsgezinde kerk. Het contact met de dominee, de

koster en de vrijwilligers was zo gastvrij dat ik de stoute schoenen aangetrokken heb en daar mijn eerste Christmas Carol Sing-In georganiseerd heb. We zijn klein begonnen en dit jaar wordt de twaalfde in de reeks alweer, met bijna altijd een volle kerk met blij zingende mensen. De aanloop doe ik eigenlijk in mijn eentje; ik doe de uitnodigingen en PR via de mail. Natuurlijk nodig ik de oud-deelnemers uit, maar ook koren waar ik ooit mee gewerkt heb, zangleerlingen etcetera. Er is ook een leuke site voor dit soort evenementen; www.meezingconcerten.nl.

“De Carols zijn echt in mijn dna gaan zitten”

Muzikale klik

Het hele jaar door hou ik mijn ogen en oren open voor geschikt kerstrepertoire: ik moet er een muzikale klik mee hebben, het moet me raken; maar het moet ook instudeerbaar zijn in twintig minuten... Op de dag zelf word ik geholpen en ondersteund door een team van vier mensen. Zij doen de kaartverkoop, het aankleden van koffieruimte, het plaatsen van de mensen in het goede stemvak etcetera. Zodat ik me op het muzikale stuk kan richten samen met de professionele pianist Dennis Broeders.”

Hoe verloopt zo'n Christmas Carols Sing In eigenlijk?

“Mensen kunnen zich inschrijven via de mail, het zijn allemaal mensen die van zingen houden en heel vaak zingen ze ook op een koor. Daardoor is het meteen een muzikale club mensen bij elkaar. Meestal toch wel zo'n 100 - 140 deelnemers. Mijn team heet iedereen welkom aan de deur en rei-

ken de bladmuziek van die middag uit. De kerk is intussen ingedeeld in sopraan-, alt-, tenor- en basvakken. Iedereen zoekt een plekje in zijn stemvak.

Warming up

Dan begint de middag pas echt; we doen een lijf warming-up op muziek en zingen uitgebreid in, zodat de stemmen lekker warm zijn. Dan studeren we ter plekke de muziek in. Pianist Dennis ondersteunt de partijen en eigenlijk altijd is er een verbluffend snel en mooi resultaat. In no time is er een prachtig koor. Ik zorg altijd dat ik een afwisseling heb van makkelijke en wat uitdagender stukken, zodat alle zangers aan hun trekken komen. Ook heb ik altijd wat 'oude bekende', meestal Nederlandstalige, oude kerstliederen, die zingen we dan met piano, gewoon eenstemmig, voor het vertrouwde gevoel. Kerst heeft toch alles met je jeugd en tradities te maken, dat je weer even thuis wilt voelen, ook in de muziek. Zo vliegt de middag voorbij; aan het eind van de middag herhalen we nog alles wat we ingestudeerd hebben, als een soort concertje voor onszelf. Het leuke is nl: er is geen publiek: iedereen zingt mee.”

Tijdens jouw workshops zing je niet alleen in, maar beweeg je ook veel. Waarom die aandacht voor stem en beweging?

“Inderdaad, ik besteed altijd veel aandacht aan het inzingen; dat komt natuurlijk omdat ik van huis uit klassiek zanger ben. Als dirigent wil je de repetitie beginnen

“Wil de stem lekker ‘zitten’ dan moet het lijf ook actief zijn en wakker”

met een koor dat al lekker in de stem zit, los en warmgezongen. Maar wil de stem lekker ‘zitten’ dan moet het lijf ook actief zijn en wakker. Vandaar dat ik ook altijd beweeg met mijn zangers, vanuit een actief lijf is het veel makkelijker en leuker om klank te maken.”

Carols

Welke kerstliederen selecteer je? En wat zijn je selectiecriteria?

“Natuurlijk zijn er altijd Engelse Carols in het programma, het heet niet voor niets de Christmas Carol Sing In. Maar daarnaast probeer ik ook altijd wat anders-talige, originele stukken te vinden uit andere landen, bv uit Spanje of Zuid-Amerika met een aparte swing of twist. Criterium is dat het een mooie meerstemmige zetting moet zijn EN dat het in één middag in te studeren is voor een nieuwe groep mensen. Eigenlijk heb ik het hele jaar mijn voelsprietten uitstaan, op zoek naar geschikt repertoire.”

Wat kunnen koorliefhebbers van je verwachten bij de Christmas Carols Sing In van dit jaar?

“Dat is nog een verrassing, ook voor mezelf! Op dit moment ligt er een grote stapel kerstmuziek die ik in de loop van het jaar bij elkaar gelegd heb als zijnde ‘eventueel geschikt’. Als ik de uitnodigingen voor de 16de december de deur uit heb, ga ik er rustig voor zitten en speel alle muziek door. Gaandeweg tekent zich dan een selectie af, die gaat op een substapel. Daarna ga ik er minstens nog twee keer doorheen; is het afwisselend genoeg, is het uitdagend genoeg, zit er genoeg Engels in, hoe is de verhouding bekend / onbekend, zijn het alleen maar langzame nummers, heb ik genoeg swing in het programma. Zo komt de uiteindelijke set tot stand, het moet door vele zeven... Resultaat is hopelijk weer een frisse, uitdagende, bekende en onbekende kerstmuziek in mooie arrangementen.”

Wat voor betekenis heeft het kerstfeest voor jou?

“Kerst en muziek zijn voor mij onlosmakelijk met elkaar verbonden, vanaf mijn vroege jeugd zongen we thuis kerst- en adventsliederen. De Carols zijn echt in mijn dna gaan zitten toen ik jaren achter elkaar met een kwartet zangers optrad in Dickenskléd, in musea, winkelcentra, diners, noem maar op. Dus geen betere manier om in de kerst sfeer te komen dan samen te zingen. Vandaar dat ik ook altijd standaard op de zondag vlak voor kerst ga zitten met de Christmas Carol Sing-In; dit jaar is dat de 16de december.

Wat zijn je muzikale plannen of goede muzikale voornemens voor het jaar 2019?

Veel dirigeren, veel zelf zingen en veel mensen het plezier van goed zingen bijbrengen, hoe en waar dan ook.

Bach-cantate in Geertekerk

Op zondag 2 december klinkt vanaf 19.30 uur in de Geertekerk Bach's cantate 61: 'Nun komm, der Heiden Heiland'. De solisten zijn: Wendeline van Houten (sopraan), Maurice Rommers (tenor), Evert Jan Nagtegaal (bas). Koor en orkest staan onder leiding van Gerrit Maas. Het slotkoraal uit cantate 62 'Lob sei Gott' wordt met het publiek ingestudeerd en aan het einde van de uitvoering meegezongen. De inleiding wordt verzorgd door Evert Jan Nagtegaal. Toegang is vrij, collecte bij de uitgang. Meer over meedoen of bijwonen van Bach-cantates staat op de website www.bachcantates-utrecht.nl.

Adventsmarkt in de Pandhof

In de gangen van de Pandhof is iedereen op zaterdag 1 december van 15.30 tot 17.30 uur welkom bij de adventsmarkt. Door de deelname van veel kerken is het een oecumenische gebeurtenis. Daarnaast doen ook de Utrechtse tuinvereniging en het klokkenluidersgilde mee.

Het is een markt met kersten adventsartikelen, hapjes en Glühwein, kerstcadeautjes met inhoud, adventskransen en informatie over de kerstactiviteiten in de kerken. Met deze markt wordt het begin van de adventstijd ingeluid, de tijd van verwachting en voorbereiding op het komende Kerstfeest. Om 16.50 uur is er een kort moment van aandacht waarop ds Netty de Jong-Dorland zal ingaan op de betekenis van de adventstijd. Aansluitend worden de lichtjes in de kerstboom ontstoken en om 17.00 uur luiden de klokken van de Domtoren de Advent feestelijk in. Een kinderkoor zingt advents- en kerstliederen.

Kinderkerstfeest in de Nicolaïkerk

Zondag 23 december om 19.00 uur wordt het kinderkerstfeest gevierd in de Nicolaïkerk. Een feest voor alle kinderen, ouders, opa's en oma's, vrienden, buren en andere belangstellenden.

Een grote groep kinderen uit de Marcus-Nicolaïgemeente zingt en speelt een kerstverhaal. Maar iedereen kan meezingen. Na de viering is er chocolademelk met een kerstkransje.

Iedereen van harte welkom. Voorganger is René Kil en medewerking wordt verleend door Ko Zwanenburg, piano en orgel en Marianne van de Velde, dwarsfluit.

Bijbel en Kunst in de Huiskamer

Op woensdag 12 december buigen we ons in de Bijbel- en Kunstochtend over het boek Openbaring, met afbeeldingen van kunst erbij. Deze keer gaat het over Openbaring 12-14. Deze hoofdstukken komen ook terug in de dienst van 2 december. Wie de Bijbel eens op een andere manier wil beleven dan alleen door te lezen/horen, is welkom om 10.00 uur in de Huiskamer, Hobbe-straat 41. Ook als u/je nog niet eerder hebt meegedaan met deze kring of niet goed thuis bent in de bijbel: geen probleem, welkom! Graag even vooraf aanmelden bij ds Marian van Giezen, 06-1841 9992 of per e-mail: predikant@wilhelminakerkutrecht.nl.

Requiem van Schumann in Dominicuskerk

Op zondag 2 december om 15.00 uur vindt in de Dominicuskerk aan de Händelstraat een uitvoering plaats van een tamelijk onbekend requiem van Schumann door een projectkoor onder leiding van Berny Oude Kempers in samenwerking met het kwartet Oculus en organiste Willeke Smits. De liederen, strikkwartetten en pianocomposities van Schumann zijn erg bekend, maar een requiem? Redelijk onbekend, maar het is prachtige muziek die het verdient om gehoord te worden. Hoewel het werk een klassieke vorm heeft, is het geenszins bedoeld als dodenmis in de kerk, maar vooral als muziek voor de eigen beleving van de dood. De vele revisies van dit werk verraden hoe moeilijk Schumann dit vond, maar het resultaat is indrukwekkend. Robert Schumann componeerde dit meesterwerk, toen hij zijn levenseinde voelde naderen. Zelf heeft Schumann nooit een uitvoering gehoord – hij overleed in 1856 – maar volgens zijn tijdgenoot Brahms moest het zeker bewaard en uitgevoerd worden. Het resultaat is dan ook een ‘must hear’ dat samen met Lacrimosa (V.A. Mozart) en Geistliches Lied (J. Brahms) op zondag 2 december ten gehore wordt gebracht in de Dominicuskerk. Toegang tot dit concert kost zeven en een halve euro.

Rommelmart in Wilhelminakerk

De rommelmart in de Wilhelminakerk vindt, zoals gebruikelijk, op de eerste zaterdag in de maand plaats: op 1 december van 10.30 tot 13.00 uur. Er is van alles aan klein huisraad, boeken, kleding en sieraden te koop. En natuurlijk ook sinterklaascadeautjes, kerstspulletjes, verschillende soorten zelfgemaakte jam en kleine plantjes. Sla een gezellig kopje koffie met huisgemaakt gebak niet over! Contactpersonen: Riet Vlieger: maria.vlieger@gmail.com en Kitty Brinkmann: kitty-brinkmann@outlook.com. De volgende rommelmart is op zaterdag 5 januari.

DANIËL ROUWKEMA OVER CHRISTMAS CAROLS IN UTRECHT

Even stilstaan bij het wonder van Kerst voordat je weer verder gaat

Arnold Rietveld

Daniël Rouwkema (Smilde, 1974) is sinds 2016 dirigent van de Schola Davidica. Hij is via het Roder Jongenskoor en na een overstek over de Noordzee naar het Engelse Chester Cathedral Choir en als “master of music” van St. George in het Noord-Ierse Belfast helemaal doorkneed geraakt in de Engelse koortraditie. Ook dit jaar brengt Schola Davidica het traditionele Festival of Lessons and Carols, ditmaal op 25 december (eerste kerstdag) om 17.00 uur in de Janskerk. Van jongs af aan componeert en arrangeert Rouwkema ook muziek die in Engelse kerken en kathedralen lijken geboren te zijn en vergeleken worden met werken van grootheden als Herbert Howells (1892-1983) en John Rutter (1945-). Kerk in de Stad interviewt Daniël over de beroemde en minder bekende Carols die in de Utrechtse Janskerk zullen worden uitgevoerd.

Hoe is het om dirigent te zijn van een koor met een inmiddels 35-jarige geschiedenis waar de Engelse koortraditie met sterk Nederlandse kenmerken hoog geworden wordt? “Het is heel fijn om dirigent van de Schola Davidica te zijn, al hebben we echt wel moeten wennen aan elkaar. Nu, na een kleine twee jaar, kan ik zeggen dat de Schola Davidica en ik aan elkaar gewend zijn. Mijn voorganger Lisette Bernd heeft het koor heel lang gedirigeerd en je merkt dan dat er gewoon een soort van rouwproces plaats moet vinden. Er gaan zangers en er komen nieuwe bij en die moeten allemaal ingewerkt worden. Gelukkig ligt dat hele proces nu achter ons en kunnen we ons volledig richten op de toekomst.”

“Op kerstavond sta ik met mijn gezamenlijke koren en orkest in het Amsterdamse Concertgebouw en op kerstochtend ben ik in de Haagse Kloosterkerk”

Op je 14de was je al organist van de kerk in Smilde. Hoe ontstond op jonge leeftijd die voorliefde voor kerkmuziek/orgelmuziek? “Eigenlijk begon die liefde al op de basisschool door een docent die ons graag liet zingen. Natuurlijk moesten we op maandagmorgen ons ‘versje’ opzeggen en zodoende kwam ik al vroeg in aanraking met het oude liedboek. Na een verhuizing kwamen we naast de plaatselijke organiste te wonen en toen was het hek van de dam...”

Vredig

Hoe was om jaren later als ‘master of music’ tijdens het Festival of Lessons and Carols de kerstboodschap te brengen in een door sektarische twisten verscheurde Belfast? “Dat was een heel bijzondere ervaring, al merkte ik van die sektarische twisten niet zoveel in de kerk waar ik werkte. Dat was gewoon een heel fijne kerkgemeenschap die met elkaar in vrede leefde. Natuurlijk waren er wel spanningen in de verschillende stromingen in Belfast maar rond de feestdagen viel dat wel mee,

iedereen deed zijn ding. In juli, als de marsen plaatsvonden, was het veel onrustiger in de stad.”

Hoe was het voor die jongens en meisjes van St. George in Belfast om de gezongen kerstboodschap uit te dragen?

“Daar heb ik eigenlijk destijds niet zo bij stilgestaan, je deed je werk en ging maar door totdat alles achter de rug was. Natuurlijk werd het koor in de periode rondom Kerst in de watten gelegd door allerlei oude dametjes die graag de jongens wat extra's toestopten. Volgens mij was dat een van de leukste dingen voor de choristers, de extra treats!”

Je thuisbasis is nu Groningen. Je bent dirigent van verschillende koren in Den Haag, Groningen, Emmen en Utrecht. Wat drijft jou om met die Nederlandse koren de Carols van de Engelse kerken en kathedralen uit te oefenen?

“Mijn hart ligt bij de Engelse koormuziek, dat is me bijgebracht door Bouwe Dijkstra en die liefde is altijd gebleven. Daarbij komt dat de Engelse carols gewoon lekker zingen en gebruiksvriendelijk zijn. Ze nodigen uit om te zingen wat voor de zangers er ook een feest van maakt. Overigens is het niet louter Engels wat de klok slaat hoor...”

Scandinavisch Zoals?

Nou er is prachtige Scandinavische koormuziek geschreven, Jan Sandström's ‘Det är en ros utsprungen’ vind ik heel mooi, net als Eric Whitacre's Lux aurumque wat Pieter Oussoren eens voor mij vertaalde: Licht, warm en gewichtig, zuiver zoals goud, en, zingen de engelen, zij bezingen het zachtjes als geboren, doodgewoon geboren.

Wat mag de ‘gemeente’ van jou en de Schola Davidica op eerste kerstdag in de Janskerk verwachten?

“Een uur prachtige koormuziek rondom het kerstverhaal en aanvuld met een koperensemble. Eigenlijk is dit toch wat iedereen op Kerst wil; even stilstaan bij het wonder voordat je weer verder gaat, samen je dierbaren aan een kerstdiner of wat dan ook. Daarnaast is er voldoende ruimte om mee te zingen met bekende kerstliederen. Tel daar het orgelspel van Jan Hage en de prachtige akoestiek van de Janskerk bij op en je hebt een formule waarbij

* Daniël Rouwkema: ...“Het is heel fijn om dirigent van de Schola Davidica te zijn, al hebben we echt wel moeten wennen aan elkaar”...

een ieder zijn hart even op kan en mag halen.” (Zie ook het artikel van Jaap Boeschoten elders in deze advent- en kersteditie, -red.)

Vrolijkheid

Je componeert en arrangeert zelf ook Carols. Jullie voeren jouw eigen compositie ‘Unto us a child is given’ uit. Kun je iets meer vertellen over hoe deze compositie tot stand is gekomen?

“De tekst uit Jesaja is natuurlijk heel bekend, George Friederich Händel gebruikte hem al in zijn Messiah. Ik heb geprobeerd er een vrolijke Carol van te maken die zowel de luisteraar als de uitvoerder uitnodigt stil te staan bij de essentie van die boodschap. Voor Jan Hage zitten er leuke tussenspelen in een 5/8e maat. De Carol eindigt met de melodie gezongen door de alten tenoren en bassen waarbij de sopranen een

lichtvoetige descant (bovenstem) op het geheel ten gehore brengen en natuurlijk met een gezongen Amen door het koor ook in 5/8ste.”

Je hebt zelf een heel druk muzikaal programma rond de Kerst. Hoe breng je zelf kerst door thuis?

“Het is heel druk met Kerst dit jaar, op kerstavond sta ik met mijn gezamenlijke koren en orkest in het Amsterdamse Concertgebouw en op kerstochtend ben ik natuurlijk in de Haagse Kloosterkerk te vinden waar ik sinds een aantal jaar cantor ben. Na de Lessons and Carols in de Janskerk is het dan ‘even klaar’ en vier ik die avond met mijn echtgenoot Carlo, mijn ouders en mijn tante en mijn neef Kerst in de Amsterdamse Jordaan waar ik ook nog een appartement heb. Waarschijnlijk val ik dan na een paar glaasjes wijn al in slaap...”

“In Belfast werd het koor in de periode rondom Kerst in de watten gelegd door allerlei oude dametjes die graag de jongens wat extra's toestopten”

Joost van Beek

Op donderdag 20 december houdt kamerkoor *Cantiago* traditiegetrouw een 'Festival of Lessons and Carols' in de Jacobijkerk. Daarmee levert het koor een bijdrage aan een lange, uit Engeland afkomstige traditie.

In 1880 introduceerde de bisschop van Truro, Edward White Benson, op Kerstavond een nieuwe liturgie. Volgens sommige bronnen organiseerde hij in een houten schuur een speciale dienst met als doel de mannen uit de pub te houden. Andere bronnen zeggen dat het ging om een reguliere dienst in een houten gebouw dat vanwege de bouwvallige staat van de officiële parochiekerk als tijdelijke kathedraal fungeerde.

Honderdste keer

De nieuwe liturgie van Benson werd door de Anglicaanse Kerk overgenomen en maakte ook binnen de rooms-katholieke en de lutherse kerk haar opwachting. Nog steeds worden in Engeland

Festival of Lessons & Carols in de Jacobijkerk

* Kamerkoor *Cantiago* in de 'choir stalls' van Canterbury Cathedral.

op Kerstavond op veel plaatsen Festivals georganiseerd, zoals – dit jaar voor de honderdste achtereenvolgende keer! – in Cambridge door het beroemde King's College Choir. Ook in veel

kerken buiten Engeland is deze traditie op of rond Kerstavond overgenomen, al is de vorm van de diensten verschillend. Donderdag 20 december wordt in de Jacobijkerk het verhaal van

de geboorte van Jezus en de aanloop daarnaartoe volgens Engels gebruik verteld door middel van koor- en samenzang en een aantal Bijbelzinnen. *Cantiago* zingt muziek van onder meer John Rutter (*Jesus Child*), Sergei Rachmaninov (*Bogoroditse Devo*) en Morten Lauridsen (*O magnum mysterium*).

Jacobi-organist Gerrit Christiaan de Gier begeleidt de koor- en samenzang, de muzikale leiding is in handen van dirigent Herman Mussche.

De avond begint om 20.15 uur, de deuren van de kerk gaan om 19.45 uur open. De toegang is vrij, wel wordt van de bezoekers een vrijwillige gift gevraagd ter dekking van de gemaakte kosten. Na afloop is er gelegenheid voor ontmoeting, onder het genot van warme chocolademelk en glühwein. *Cantiago* verwelkomt u graag op 20 december in de Jacobijkerk!

Glühweinconcert Duo Serenissima

* Duo Serenissima.

Op woensdag 19 december om 20.15 uur geeft het Duo Serenissima een Glühweinconcert in de Gertrudiskapel In De Driehoek, adres Willemsplantsoen 1c. Duo Serenissima bestaat uit sopraan Elisabeth Hetherington en luitspeler David Mackor. Deze twee jonge musici werden uitgenodigd om op te treden op tal van prestigieuze concertlocaties in Europa. Ze waren te beluisteren bij Festival Oude Muziek en te gast in het Concertgebouw in een bijzondere samenwerking bij het Nederlands Blazers Ensemble. Het duo werd onder meer geprezen om de authentieke uitspraak van het Elizabethaanse Engels zangrepertoire en om hun fraaie, intieme uitvoeringen van Monteverdi. Dit kerstconcert getiteld 'Sweet was the Song' is gevarieerd programma met een mix van sereniteit en muzikaal raffinement over de gebeurtenissen in en om de kerststal. Er klinken liederen over de vreugde van de engelen, maar ook over de angst van Maria voor het lot dat haar zoon wacht. In de schitterend geresatureerde Schuilkerk (Gertrudiskapel In de Driehoek) komt deze muziek buitengewoon tot haar recht. Na afloop kunt u de musici persoonlijk ontmoeten bij een glaasje glühwein. Reserveren gewenst in verband met het beperkte aantal plaatsen, via e-mail: ConcertenGertrudisKathedraal@gmail.com. Kaarten kosten twaalf euro (tientje in voorverkoop tot 12 december). U-pashouders gratis. Kaarten afhalen, koffie (inbegrepen) vanaf 19.30 uur.

Monteverdi Kamerkoor Utrecht duikt in de geschiedenis van Christmas Carols

Ghislaine Van Tulden-van der Hulst

Het kerstfeest. Het feest van licht en hoop. Het feest met hartverwarmende en sfeervolle muziek in donkere dagen. Christmas carols zijn daarbij niet meer weg te denken. Het Monteverdi Kamerkoor Utrecht gaat deze liederen dan ook zingen in het kerkje van Blauwkapel aan de Kapeldwarsweg 21, op zondag 16 december.

Al in de zeventiende eeuw krijgen carols een plaats in de kerk in de advents- en kersttijd. Het verhalende karakter van Christmas Carols spreekt veel mensen aan. Zelfs tijdens de Eerste Wereld-

oorlog zongen in de loopgraven aan het front soldaten van beide partijen carols en zwoegen de kanonnen even.

Oorsprong

Christmas carols lijken onlosmakelijk met het kerstfeest verbonden. Maar waar ligt de oorsprong van de carol, hoe is deze zangtraditie ontstaan? In Engeland is er zelfs een werkwoord van afgeleid: caroling. Wat houdt dit begrip in? Is er een verband met tradities rond Sint Maarten en Drie Koningen?

En hoe zijn woorden die helemaal niets met het kerstfeest te maken lijken te hebben, in deze kerstliederen terecht gekomen? Denk maar eens aan: drie schepen, een kersenboom, koning Wenceslas, een appelboom, een

haan of zelfs de kop van een wild zwijn!

Historie

Het Monteverdi Kamerkoor Utrecht duikt in de geschiedenis van de Christmas carol. In samenwerking met een verteller worden deze verhalende liederen levendiger dan ooit! Het programma bestaat uit traditionele en minder traditionele carols, met composities van onder andere David Willcocks, John Rutter, Elizabeth Poston, Vaughan Williams en Martin Shaw. Het Monteverdi Kamerkoor staat onder leiding van dirigent Wouter Verhage.

Liefhebbers worden hierbij van harte uitgenodigd om dit sfeervolle concert als opmaat naar Kerst bij te wonen. Het concert

* Het kerkje van Blauwkapel is het decor van het concert door het Monteverdi Kamerkoor Utrecht op de derde adventszondag.

is op zondag 16 december in het Kerkje Blauwkapel, Kapeldwarsweg 21 te Utrecht. Het concert begint om 15.00 uur. Voor meer informatie www.monteverdika-merkoor.nl.

* De Cappella di San Nicolai en de Nicolaicantorij onder leiding van cantor Ko Zwanenburg verlenen hun medewerking aan de kerstnachtdienst.

Kerstnachtdienst in de Nicolaïkerk

Karin Blaauw

Maandag 24 december viert ook de wijkgemeente Marcus-Nicolaïkerk de kerstnachtdienst. Deze begint om 22.00 uur, de deuren gaan open om 21.45 uur. Voorganger in deze dienst is ds Hans Koops; met medewerking van de Cappella di San Nicolai en de Nicolaicantorij onder leiding van cantor Ko Zwanenburg en de organisten Berry van Berkum en Karel Demoet. Vocalisten zijn Paulien van der Werff, sopraan, Anne-Marieke Evers, alt en Sebastian Brouwer, tenor.

Tijdens de Kerstnachtdienst zullen het Magnificat In D van Jan Dismas Zelenka en delen uit het Weihnachtsoratorium van J.S. Bach ten gehore worden gebracht. Onder andere klinkt het openingskoor uit de eerste cantate: 'Jauchzet, frohlocket!' Het Magnificat (Lofzang van Maria) in D schreef Zelenka in 1725. De cantate bestaat uit drie delen. In de eerste twee delen wisselen de solisten en het koor elkaar af. De pauken en de trompetten geven de muziek een extra feestelijk karakter. Het werk wordt afgesloten met een prachtig Amen, een kroon op het werk.

Uit de vergetelheid

Over het leven van Jan Dismas Zelenka (1679-1745) is weinig be-

kend. Aan het begin van de twintigste eeuw was zijn werk vrijwel geheel in de vergetelheid geraakt; pas sinds de jaren zeventig van de vorige eeuw wordt zijn werk weer met enige regelmaat uitgevoerd. Zelenka werkte in de Hofkirche van Dresden samen met de kapelmeester Johann David Heinrichsen.

Onder hun handen groeide de Hofkirche uit tot het centrum van de kerkmuziek. J.S. Bach had grote waardering voor Zelenka. We weten, dat hij werken van hem in de Thomaskerk in Leipzig uitvoerde. Naast de te beluisteren muziek zal er ook veel samenzang zijn van bekende liederen begeleid door de Cappella di San Nicolai en de organisten.

Jaap Boeschoten

Op eerste kerstdag, dinsdag 25 december, zingt de Schola Davidica in de Janskerk om 17.00 uur het Festival of (nine) Lessons and Carols.

Dit jaar is het precies honderd jaar geleden dat het beroemde 'Festival of Lessons & Carols' voor het eerst werd uitgevoerd in de kapel van King's College, Cambridge. De opzet van negen lezingen, afgewisseld met carols gezongen door het koor en hymns gezongen door allen, is al die jaren onveranderd gebleven. Maar de eerste uitvoering was 140 jaar geleden in 1878 in Truro, Cornwall, in het uiterste zuidwesten van Groot-Brittannië. Die viering vond plaats in een houten schuur, want de kathedraal van Truro was nog in aanbouw. Bisschop Edward White Benson heeft in 1880 deze vorm van dienst officieel vastgesteld en sindsdien wordt die over de hele wereld tijdens de advents- en kerstdagen gevierd.

Ook de Schola Davidica heeft vanaf haar begin in 1983 jaarlijks de vaste Choral Evensong op de vierde zondag van de maand laten

* Gabriel Jackson..

Lessons & Carols in de Janskerk

vallen en dit Festival of Lessons & Carols (in het begin nog enthousiast 'Carol & Lessons' genoemd) op eerste kerstdag gezongen.

Dit jaar begint het koor met 'Hodie Christus natus est' van de Canadees Healey Willan, dat een feestelijk Kerst antifoon dat meteen de goede toon zet. Na de samenzang van 'O come all ye faithful' en een Nederlandse bewerking van 'Hills of the North, rejoice' zingt het koor 'Unto us a child is given' een prachtig jubelend werk waarin het orgel flink de ruimte krijgt om te excelleren en het koor door verschillende toon- en maatsoorten de blijdschap uitzingt van de geboorte van een kind, zoals beschreven in Jesaja 9.

Maar ook verstillende en zachte muziek klinkt zoals het 'Hush my dear' van Gabriel Jackson, Star Carol van John Rutter en de indringende zetting van 'Silent Night' van Bob Chilcott. Dat de geboorte van het Kerstkind niet gewoon of vanzelfsprekend is, blijkt uit het 'Magnum Mysterium' van Malcolm Archer en als mensen kunnen we alleen maar dankbaar en verwonderd uitzingen: 'My Lord has come' van Will Todd. Als afsluiting moet natuurlijk 'Hark! the herald angels sing' klinken, jarenlang de standaard

* Het koor van de Schola Davidica in kerstsfeer (foto Hans Nijman).

slothymne van de Lessons & Carols van King's College. Hoewel Charles Wesley de tekst in 1739 heeft geschreven en er een langzame en plechtige melodie voor liet schrijven, heeft William H. Cummings in 1855 de melodie van deel 2 uit een wereldse can-

tate, 'Festgesang' van Felix Mendelssohn gebruikt voor deze tekst. Deze hymn behoort tot een van de 'Four Great Anglican Hymns' en kan dus niet ontbreken als afsluiting, met de bekende discant van David Willcocks uit 1961 bij couplet 3.

Kom en vier mee met de Schola Davidica in jubelende tonen en verstilde verwondering: Het Festival of Lessons & Carols op Eerste Kerstdag, dinsdag 25 december om 15.30 uur. Dan wordt het pas echt Kerst en kunnen de huiselijke kerstfeesten beginnen.

Kerstgevoel in temperaturen van 30 graden

ASJEMENOU

Arnold Rietveld

Op een snikhete dag meert een cruiseschip af aan een aanlegsteiger in de stad Bonn. Het schip beneemt een groepje jongeren het uitzicht vanaf een andere steiger waarop zij aan het pootje baden zijn. Het schip zal de volgende middag weer afvaren. Na een stadsrondrit in de fraaie buitensteden van Bonn resteert nog anderhalf uur voordat het schip weer afvaart. Ik besluit om aan wal nog even op verkenning te gaan. Ik loop een park in en zie daar ineens een bord dat aangeeft dat het geboortehuis van de componist Ludwig

van Beethoven 750 meter van hier verwijderd is. Ik versnel mijn pas en loop gauw door naar het geboortehuis om daar in de winkel nog enkele Beethoven-prullaria in te slaan. Als ik terugkeer naar de afmeersteiger staan bemanningsleden al klaar om de trossen los te gooien.

De volgende dag meert het cruiseschip aan de kade van de stad Koblenz af. Ook hier overheerst de hitte. En toch gaan mijn gedachten terug naar een kerstavond jaren geleden in Koblenz. De winkels waren vanaf 12.00 uur gesloten. De enige mensen die zich op straat vertoonden waren kerkgangers. Een automobilist claxonnerde toen een man met zijn oude moeder niet snel genoeg overstak bij de lutherse kerk. De zoon ging rustig in discussie met de automobilist. In de kerk namen de kerkgangers zwijgend hun plaats in. Toen de kerkgangers het kerkgebouw verlieten begon het te sneeu-

wen en begonnen de kerkklokken te luiden.

Een paar dagen later meert het schip af aan de kade in Andernach. Mijn gedachten glijden af naar tweede kerstdag toen wij de stad inliepen. Inmiddels lag er een dik pak sneeuw. Andernach leek een beetje op Pompei waar een laag witte as naar beneden dwarrelde en waar niemand zich op straat vertoonde. En nu op deze zomerse dag lopen wij naar de kerk die wij toen bezocht hadden. Het trof ons toentertijd dat er op tweede kerstdag kaarsen brandden langs het middenpad van de kerk. Op dat moment voelden wij sterk de aanwezigheid van de Heilige Geest. Ik heb nu een fototoestel bij mij om dit tweede bezoek vast te leggen. Ik loop over hetzelfde middenpad en zie op het scherm van mijn fototoestel twee lichtstroken aan weerszijden van het middenpad. Misschien is de camera niet goed ingesteld, maar het

lijkt alsof die kaarsen een fractie van een seconde weer branden. Dat was Kerst toen. Wij wilden Kerst eens anders beleven, niet vanuit de kerkbanken maar als vakantiegangers. Dat was in de intieme momenten meer een Kerst zoals bezongen in 'Stille Nacht, Heilige Nacht'. Sindsdien hebben wij Kerst weer groten-deels vanaf de kerkbanken beleefd. Wat opvalt is dat iedereen zijn eigen kerstbeleving wil: kerkelijken, randkerkelijken en buitenkerkelijken. Tijdens de lichtjesticht van de kerken in Utrecht-Oost stromen op 15 december honderden mensen de kerken in en uit. De boodschap van het kerstverhaal wordt verteld met kerstliederen en toneelstukjes. Je krijgt een jong publiek dat vol verwachting begint aan de vertelling van het kerstverhaal. In het begin was het publiek nog stil en afwach-tend, maar vorig jaar was het publiek ineens veel drukker en het jaar daarna kan het ineens weer stiller

zijn. Net zoals vorig jaar zing ik op Kerstavond in een concertpodium waar randkerkelijken en buitenkerkelijken naar een dienst met schrift-lezingen en kerstmuziek gaan. Vanaf het concertpodium hoop ik direct door te gaan naar de nachtmis van mijn kerk. Geen schijnwerperlicht, geen podium, maar de intimiteit van de kerststal.

Ik wens iedereen een gezegende Kerst toe, hoe en waar je dat feest ook wenst door te brengen.

Kerst in Utrecht en in Zwitserland: zingen, zingen, zingen!

Arnold Rietveld

Muriel Zwart-Flückiger is afkomstig uit Zwitserland. Zij heeft een Nederlandse partner en haar kinderen zijn hier geboren en opgegroeid. Het gezin kerkt in de Engelse kerk te Utrecht. Muriel heeft ook een stuk muzikale vervulling gevonden in Utrecht. Zij studeerde in juni af van de meerjarige dirigentenopleiding van het Utrechts Centrum voor de Kunsten. Muriel zingt vaak kerstliederen in de aanloop naar de kerst, maar brengt de kerstdagen vaak bij haar ouders in Zwitserland door. Voor Kerk in de Stad vertelt zij over kerst in Zwitserland en in Utrecht.

Hoe ben je eigenlijk vanuit Zwitserland terecht gekomen in Utrecht?
 “Heel kort gezegd: Door de liefde... Mijn man is Utrechter. Wat wel altijd opvallend was, is dat ik me als kind (ongeveer vanaf mijn zesde) erg verbonden voelde met Nederland. Waarom? Weet ik niet... Wat zeker anders is dan in Zwitserland is dat je oneindig ver kunt kijken (zonder dat er bergen in de weg zitten). De combinatie windmolens met weilanden en water vind ik echt heel mooi. En de taal Nederlands wilde ik heel graag leren. Mijn eerst woordenboek Duits – Nederlands kreeg ik op mijn achtste.”

Wat voor muzikale vorming heb je uit je geboorteland mee naar Utrecht genomen? Hoe belangrijk is jouw geloof voor jouw muzikale vorming?
 “Ik denk vooral mijn Duitstalige repertoire. Van piano naar diverse blaasinstrumenten kwam ik uiteindelijk op mijn vijftiende bij mijn grootste muziekliefde uit – Zingen! Mijn leven lang heb ik muziek gemaakt en ik zou ook niet zonder kunnen! Ook door vanaf kleins af aan elke zondag naar de kerk te gaan, waar muziek ook altijd een onderdeel van de dienst is, heeft mij ook zeker medegevormd. Het liefst zing ik Aria's uit Oratoria, daar kan ik zingen wat ik geloof. Het fascineert mij hoe de muziek de woorden versterkt en andersom.

Je hebt je in Utrecht verder muzikaal kunnen ontwikkelen. Welke stappen heb je daarin ondernomen?
 “In Utrecht heb ik, door de kerk, met het Engelse repertoire kennis mogen maken. Naast het zingen heb ik nog een geweldig vak ontdekt. In 2015 besloot ik om de muziek niet meer alleen als een hobby te willen zien, maar

er serieuzer mee bezig te zijn. Ik begon met de opleiding aan de Schumann Akademie met als hoofdvak klassiek zang. Per toeval zag ik een cursusaanbod voor de basiscursus koordirigent van het UCK. Het leek me handig om de basis van het dirigeren te kennen, aangezien ik door mijn opleiding zang daar ongetwijfeld eens mee in aanraking zou komen. Puntje bij paaltje ben ik er helemaal van gaan houden! Na het afronden van de basiscursus heb ik me zonder twijfel voor de meerjarige dirigenten opleiding aan het UCK aangemeld. Afgelopen juni ben ik geslaagd voor deze opleiding, nu ben ik aan het zoeken wat mijn vervolgstappen gaan zijn in de dirigentenwereld – want uitgeleerd ben ik nog lang niet!

Hoe beleef jij kerst in Nederland (Utrecht)?
 “In Utrecht ben ik sterk verbonden met de Anglicaanse kerk (Holy Trinity Church). Daar zing ik in het kerkkoor. Eén van de hoogtepunten zijn toch echt de Christmas Carols! Ook dit jaar hebben wij er weer veel zin in, op 22 december mogen we weer. Maar voordat het zover is, staat er nog flink wat muziek op het programma. Bijvoorbeeld op 2 december, zingen we ‘A Service for Advent with Carols’, op 9 december vieren we onze maandelijkse Choral Evensong en op 14 december spelen en zingen we tijdens de lichtjesticht. Dus om nog eens terug te komen op jouw vraag, ik zing heel veel!
 Als ik niet zing, ben ik samen met mijn gezin. Al in november wordt de kerstboom opgezet. We hebben meer dan 1000 lichtjes in de boom. Wat is het genieten, zodra het buiten donker wordt, wordt niet het licht aan gedaan, maar

doen maar de kerstverlichting aan. De kerstkoekjes mogen niet ontbreken. Elk jaar maken wij een paar porties van onze acht verschillende standaard soorten kerstkoekjes. Dit is echt een Zwitserse traditie.

Hoe beleef jij kerst in Zwitserland?
 Meestal komen wij rond 24 december in Zwitserland aan. Mijn vader heeft dan de (echte) kerstboom al opgezet en versierd. Na het eten maken de ouders alles in de woonkamer klaar. De cadeautjes worden onder de boom gelegd en de (echte) kaarsen aan de kerstboom worden aangesto-

om te zien, ook al weten ze dat er cadeautjes voor hun klaar liggen, ze met alle liefde hun cadeautjes eerst uitdelen en zich verheugen voor de ander! Tijdens het uitpakken van de cadeautjes wordt er bijna alleen naar Duitstalige kerstrepertoire geluisterd. Om 22:00 uur begint de kerkdienst. De dienst wordt altijd met het gezamenlijk zingen van het lied ‘Stille Nacht, heilige Nacht’ afgesloten, dit doen we buiten met een kaarsje in de hand. Op kerstdag zelf gaan wij wederom naar de kerk, wat een blijdschap met veel muziek! Verder wordt er dagelijks familie uitgenodigd en samen wordt

deautjes worden gegeven op 24 december en in Nederland is dat niet altijd het geval i.v.m. sinterklaas. Ook wordt er door de kinderen in Zwitserland vaak, voor kerst, iets geknutseld voor de opa's en oma's, ouders, broers, zussen, peetouders, etc. In Nederland wordt dat ook weer eerder met Sinterklaas gedaan, denk aan surprises.”

Wat zijn je favoriete kerstliederen en waarom?
 “Dat zijn er een heleboel! Maar ik denk door te zeggen het hele ‘Weihnachtsoratorium’ worden heel veel geweldige kerstliederen benoemd.”

Wat zijn je muzikale voornemens voor het jaar 2019?
 Voor 2019 staan er al paar hele leuke dingen gepland, bijvoorbeeld mag ik, ter gelegenheid van de ‘Dank-, Bet-, und Busstag’ op 15 september in Zwitserland een avondconcert in Kerzers geven. Mijn voornemens voor 2019 zijn, flinke vooruitgang boeken met het zingen. Ook zou ik graag vaker solistisch willen optreden. Daarnaast wil ik meer gaan doen met dirigeren.

Mijn lippen zullen juichen wanneer ik voor u zing, ik zal jubelen omdat u mij hebt verlost.
 Psalm 71:23 | NBV |

Laat Christus' woorden in al hun rijkdom in u wonen; onderricht en vermaan elkaar in alle wijsheid, zing met heel uw hart psalmen en hymnen voor God en liederen die de Geest u vol genade ingeeft.
 Kolossenzen 3:16 | NBV |

Zing voor God, bezing zijn naam, maak ruim baan voor hem die door de vlakten rijdt, HEER is zijn naam, jubel als hij verschijnt: vader van wezen, beschermers van weduwen, God in zijn heilig verblijf.
 Psalm 68:5-6 | NBV |

Toen mijn mond hem aanriep, lag een lofzang op mijn tong.
 Psalm 66:17 | NBV |

*Muriel Zwart-Flückiger.

ken. Als alles klaar is zetten we ons kerstcassettebandje op, het eerste wat je op dit bandje hoort zijn kerkklokken. Zodra de kinderen de muziek of beter gezegd de klokken horen, mogen ze uit hun kamers komen. Ik kan me nog goed herinneren hoe ik vroeger met mijn vier broers vol nieuwsgierigheid en behoorlijk ongeduldig aan het wachten was, het kon maar niet snel genoeg gaan. Grappig om nu te zien dat mijn eigen kinderen precies het zelfde hebben. De kindergenen wanneer het dan echt gaat beginnen is zo mooi! Zodra de kinderen binnen komen delen ze eerst hun geknutselde cadeautjes uit. Super mooi

er lekker gegeten en oh ja bijna vergeten, de dozen vol zelfgebakken kerstkoekjes worden gehaald er wordt gekletst en gezongen.

Welke verschillen en overeenkomsten zijn er in de beleving van Kerst tussen Nederland en Zwitserland?
 “Overeenkomsten zijn er best wat. Het kerstfeest wordt zowel in Nederland als in Zwitserland groots gevierd. De liedjes zijn over het algemeen bekend maar worden dan misschien in een andere taal gezongen worden. In beide landen wordt er lekker gegeten en de gezelligheid opgezocht. Het grootste verschil is denk ik dat in Zwitserland standaard ca-

Liesbeth van Rooijen

Elk jaar wordt op kerstavond in de doopsgezinde kerk van Utrecht een sfeervolle kerstviering gehouden voor jong en oud, door jong en oud. Voor de allerkleinsten is er het traditionele kerstverhaal. Dit wordt aan de hand van een prentenboek op een groot scherm, verteld door een aardige opa of oma. De iets oudere kinderen spelen zelf mee in een vrolijke kerstmusical.

De musical die zij dit jaar zullen opvoeren heeft als titel Kerstbeesten. Als je denkt aan de dieren in de kerststal, denk je vast aan de os en de ezel. Misschien ook nog wel aan de schapen die met de her-

Kerstfeest met -beesten

ders mee kwamen, of de kamelen waar de drie koningen op reden. Er zijn vast nog wel meer dieren in de stal aanwezig geweest. Wat dacht je van muisjes, vogeltjes en spinnen? Of een boerderijkat, een geitje of kip misschien?

Muziek en poëzie

Dit jaar staat de kerstavondviering van de doopsgezinde gemeente in het teken van de dieren, de kerstbeesten. De dieren die aanwezig waren in de kerststal vertellen hun verhaal. Hoe hebben zij die kerstnacht waarin Jezus werd geboren ruim tweeduizend jaar geleden ervaren?

Ook de jongeren verzorgen hun

* De kerststal op de afbeelding is van Paula Cornelissen-Maas, de foto is gemaakt door John McKay.

eigen aandeel in de viering, meestal in de vorm van muziek of een gedicht. Daarnaast wordt er natuurlijk veel gezongen en ook het uitdelen van kerstkransjes en een kopje chocomelk is vaste prik. Rond 17.45 uur openen de deuren van ons kerkgebouw aan de Oudegracht voor de viering die om 18.00 uur begint. De kerstavondviering start zo vroeg omdat wij rekening willen houden met de bedtijd van de allerkleinsten die tenslotte ook een aandeel in onze viering hebben. De Doopsgezinde Gemeente Utrecht nodigt iedereen: jong en oud, ouders, kinderen, opa's en oma's van harte uit om naar haar kleine en grote dieren te komen kijken en luisteren!

Nadere informatie: Kerkelijk Bureau, telefoon 030-2311 501, e-mail: info@doopsgezindutrecht.nl.

Kees Wijnen

Ze hadden het alleen maar van horen zeggen, die verhalen over die rondtrekkende man uit Nazareth, Jezus. Maar het liet hen niet los. Op de een of andere manier rees bij een van hen, Marcus, het plan om iets op te schrijven over wat hem ter ore was gekomen. Het geschrift bleef niet onopgemerkt. Matteüs en Lucas hoorden ervan, namen sommige stukjes over, voegden er iets aan toe, lieten iets weg. En als laatste voegde ook Johannes zich in die rij.

Maar hoe begin je zo'n verhaal? Misschien is het wel zo gegaan dat ze eerst hun verhaal hadden geschreven en – zoals het vaker gaat - na afloop een begin gemaakt. Een soort voorwoord, een proloog. Een begin waarin ze door lieten schemeren hoe zij

ieder afzonderlijk aankeken tegen die rondtrekkende leraar, hoe ze zijn woorden en daden interpreterden, hoe ze zijn lijden en dood hadden ervaren en hoe ze tot het besef waren gekomen dat zijn dood op de een of andere manier niet het einde was. Deze vier voorwoorden staan in de tijd van advent in de vieringen centraal. In een notendop maken ze duidelijk hoe de vier evangelisten tegen Jezus aankeken. Hoe ze hem ervaren hebben. Ze verschillen daarin hemelsbreed van elkaar.

Marcus

Marcus houdt het heel kort: het bestaat eigenlijk maar uit een enkel vers, eigenlijk niet meer dan een opschrift. Direct daarna komt Jezus het verhaal als dopeling bin-

nen, zoals elke latere toehoorder in de christelijke gemeenschap binnenkomt. Zo plotseling als hij op het toneel verschijnt, zo plotseling is hij aan het eind ook weer verdwenen. Er mag van zijn opstanding verteld worden, over zijn verschijning aan de leerlingen in Galilea horen we niets. Met die twee zaken hebben Matteüs en Lukas blijkbaar niet kunnen leven. Aan de voorkant (en

aan de achterkant) van hun evangelie hebben zij verhalen toegevoegd.

Mysterieus

Het zijn twee heel verschillende verhalen geworden. Lukas koos voor Jezus, die over de aarde trok, de zwerfer, geboren in een stal bij een herberg, verkondigd aan eenvoudige herders. Matteüs voor de koningszoon, zoals aangekondigd

door Jesaja, gezien door buitenlandse vorsten. Het kind aan wie goud en wierook gebracht werden, maar ook de mirre, waarmee de doden gebalsemd werden, de voorafschaduwing van zijn dood. En Johannes, op zijn beurt, deed het veel later op een heel andere manier. De proloog van het Johannes-evangelie wordt wel eens vergeleken met de ouverture van een Italiaanse opera. Alle muzikale thema's en motieven van de opera klinken er al in door. Zo is het ook met het voorwoord van het Johannes-evangelie. Mysterieus, zoals een geheim mysterieus is.

ADVENTVIERINGEN IN DE JOHANNESKERK

Een nieuw begin

De vieringen in de Johanneskerk zijn gedurende de adventperiode als volgt.			
Zondag 2 december	de 1ste zondag van advent	Matteüs	Heleen Ransijn, kandidaat predikant
Zondag 9 december	de 2de zondag van advent	Marcus	Harry Wim Wierda
			viering van Schrift en Tafel
Zondag 16 december	de 3de zondag van advent	Lucas	Verhaal halen
			Bettina van Santen en Kees Wijnen
Zondag 23 december	de 4de zondag van advent	Johannes	ds Erna Treurniet

Kinderkerstnachtdienst in de Domkerk

Luchtpost (4+)

De kinderkerstnachtdienst is op maandag 24 december en begint om 19.00 uur. Alleen toegang met gratis kaartjes die verkrijgbaar zijn bij de ontvangstbalie van de Domkerk tijdens reguliere openingstijden van de Domkerk.

“Wist jij dat er in Utrecht elke dag dertien kinderen worden geboren? Dat zijn er bijna vijfduizend per jaar! Toch is iedere geboorte weer heel bijzonder. En sommige geboortes zijn extra bijzonder. Daar worden verhalen over verteld en boeken over geschreven. Weet je over welke geboorte ik het heb? Het is een prachtig verhaal. Maar neem het niet van mij aan, ik ben slechts de boodschapper. Kom zelf luisteren!”

Op maandag 24 december is het kerstnacht in de Domkerk. Ben je 4 jaar of ouder? Kom dan om 19.00 uur naar de kinderkerstnachtdienst en hoor het kerstverhaal uit de eerste hand. Neem gerust je (groot-) ouders mee. De kerk gaat open om 18.30 uur. Toegang is gratis, maar kaartjes zijn wel nodig. Deze zijn vanaf 9 december verkrijgbaar bij de ontvangstbalie van de Domkerk tijdens reguliere openingstijden van de Domkerk. Kijk voor meer informatie op www.domkerk.nl.

Tekst en spel: Kim Arnold
Muziek: Jan Hage
Predikant: Dominee Netty de Jong-Dorland

Kleine oefening in vreemdelingschap

Ds Catrien van Opstal

Als ik denk aan Maria en Jozef op weg naar Bethlehem... Een stel uit Galilea, dat die hele reis naar het zuiden maakt. Misschien maakten ze de tocht al eerder, op pelgrimage

naar de tempel in Jeruzalem op een van de hoge feesten. Was Jozef ooit eerder in Bethlehem? Zoals Lukas het ons vertelt heeft hij daar in Bethlehem duidelijk geen directe familie (meer) wonen, anders was dat zoeken naar onderdak nooit zo'n probleem geweest. Die afstamming van koning David geeft in elk geval geen enkel privilege. Trouwens, menigeen die daar voor de volkstelling is, beroept zich op de herkomst uit het Davidische koningsgeslacht. Ze zijn de enigen niet! Tja, zo'n koning van duizend jaar geleden: die heeft een inmiddels wijdvertakte stamboom opgebouwd. Voor wie hen door de straten van Bethlehem ziet sjouwen en zoeken, zullen Jozef en Maria gewoon dat jonge stel uit het Galilea der heidenen zijn. Dat hoor je vast wel aan hun spraak. Wij mensen vinden elkaar heel snel al ANDERS. Daar is niet zoveel voor nodig: een kleur, een neus, een accent, te hard praten,

kledingdracht en ga zo maar door. Maria en Jozef komen uiteindelijk toch terecht, zij het in een stal. Er moeten mensen geweest zijn, die hen daar op gewezen hebben of hen er zelfs voor uitgenodigd hebben: daar is plek! Ze zijn vreemden voor elkaar geweest, diegene die plek zochten en degenen die plek aanboden, maar noch voor de één, noch voor de ander is dat een belemmering geweest. Het zijn de verhalen die ik in het blad van Vluchtelingenwerk Nederland lees, over die ene familie die betrokken raakte bij een AMA, een minderjarige vluchteling, en die de plek werden van waaruit hij kon kennismaken, ingroeien, misschien zelfs een beetje thuisraken. Over dat echtpaar, dat een steun en toeverlaat werd voor een getraumatiseerd gezin. Talloze verhalen over hoe mensen hun vreemd-zijn voor elkaar overkomen en reiken naar elkaar.

Een kleine ervaring van mijzelf eraan. Ik was afgevaardigde van de Evangelisch-Lutherse Synode naar de Synodevergadering van de Poolse lutheranen, te houden in Lodz (dit, omdat in onze kerk een keer per maand een dienst wordt gehouden in het Pools, met een uit Polen ingevlogen predikant). Een alerhartelijkste en ongelofelijk royale ontvangst! Met nog een paar andere buitenlandse gasten werden wij gefêteerd en tijdens onderdelen van de vergaderingen waar wij bij konden zijn, was permanent iemand die simultaan tolkte in onze 'oortjes'. Aan alles was gedacht! En toch was er ook iets raars. Het was zo goed georganiseerd, dat – ik denk dat het daardoor kwam – er amper contact ontstond tussen de leden van de synode en 'de buitenlanders'. Even maakte ik persoonlijk mee hoe lastig het is, om vreemdheid en onwennigheid en taalbarrières te overwinnen, te overbruggen.

LUTHERS GELUID

Als er één was die vreemdheid wist te doorbreken, dan was het wel de man die groeide uit dat kind in de kribbe. Herders, vissers, vrouwen, kinderen, wie samenwerkten met de Bezetter, wie de wet niet kende, een bloedvloeiende vrouw, een Kanaänitische, een besmettelijke me-laatse, een loochenaar- Hij riep, Hij stak zijn hand uit. Sprak de taal van Schriftgeleerden, kinderen, bezeten, eenvoudigen van geest, doofstommen en twijfelaars. Dat zou uit kunnen monden in vrede op aarde.

Hannah Beudeker

Op vrijdag 14 december om 20.00 uur geeft de Utrechtse Oratorium Vereniging onder leiding van dirigent Roel Vogel een kerstconcert in de Jacobikerkerk. Tijdens dit concert worden werken van drie meesters van de barok ten gehore gebracht: Georg Philipp Telemann, Arcangelo Corelli en Antonio Vivaldi. De solisten die hun medewerking verlenen zijn sopraan Marene Elgershuizen, counter-tenor Kaspar Kröner en tenor Adrian Fernandes. Het geheel wordt muzikaal begeleid door Het Promenade Orkest.

Het concert begint met een ingetogen 'Missa brevis' van Telemann en wordt in intensiteit opgebouwd met het instrumentale 'Concerto grosso in G minor' van Corelli en het opgewekte 'Deutsches Magnificat' van Telemann.

Na de pauze volgen twee werken van Vivaldi. In de Intro-

Kerstconcert Utrechtse Oratorium Vereniging

* UOV tijdens een generale repetitie.

duzione 'Longe mala umbrae terrores' wordt gevraagd de aardse ellende, oorlogen, woede

en wapens weg te nemen en de leeggekomen plaats op te vullen met licht. Tot slot zal het lichte

'Gloria' klinken waarmee het koor de verwondering en de blijdschap over het wonder van

Christus' geboorte wil overbrengen.

De Utrechtse Oratorium Vereniging bestaat bijna tachtig jaar, heeft ongeveer tachtig vaste leden en krijgt tijdens het concert versterking van een aantal projectzangers. Al enige jaren staat het koor onder de muzikale leiding van dirigent Roel Vogel.

De repetities vinden elke dinsdag plaats van 19.45 tot 22.00 uur in de aula van het Gerrit Rietveld College aan de Eykmanlaan 1200 in Utrecht. Nieuwe leden, vast of op projectbasis, zijn van harte welkom.

De toegangsprijs voor dit concert bedraagt 25 euro, jongeren tot 25 jaar betalen de helft van dat bedrag. Kaarten zijn verkrijgbaar via de leden van het koor, bij verschillende verkooppunten in de stad en online via de website uov.nu en via kaartverkoop-uov@gmail.com.

Vanaf een half uur voordat het concert begint, zijn er kaarten aan de deur van de kerk te koop, zolang te voorraad strekt (er kan niet gepind worden).

U KOMT TOCH OOK NAAR

5 jaar

Lichtjesticht in Oost

VRIJDAG 14 DECEMBER 2018
VAN 18:00 TOT 20:00 UUR

BIJNA 2000 KAARSJES

EEN SFEERVOLLE WANDELING
LANGS SCENES UIT HET KERSTVERHAAL

DE LICHTJESTICHT IN OOST START OP HET VAN LIMBURG STIRUMPLEIN
OM 18.00 UUR EN DAARNA ELKE 15 MINUTEN
OM 19.15 UUR START DE LAATSTE GROEP

Lichtjesticht in stadsdeel Oost

Op vrijdag 14 december loopt er voor de vijfde keer een spoor van kerstlichtjes door Utrecht-Oost. De tocht begint om 18.00 uur in de Holy Trinity Church (Van Limburg Stirumplein). Daarna gaat er elke vijftien minuten een nieuwe groep op pad. Om 19.15 uur start de laatste groep.

Het lichtjesspoor loopt door het Wilhelminapark, Jan van Scorelstraat, Hobbemastraat tot en met de Adriaen van Ostadelaan. Onderweg kom je scènes uit het kerstverhaal tegen, drink je warme chocomel of glühwein, luister je naar kerstliedjes, zie je een levende Kerststal, om te eindigen in de gezellige herberg bij de Wilg, waar je heerlijk kunt eten op het plein. Dit jaar zijn enkele scènes van een nieuw accent voorzien. De Lichtjesticht in Oost is een initiatief van Wilhelminakerk, Aloysiuskerk, Holy Trinity Church, De Wilg en ondernemersvereniging Puur Oost. Wij hopen u en jullie allemaal te ontmoeten!

Adventstijd in Villa Vrede

Advent 2018 staat in het teken van het toewerken naar ons nieuwe (t) huis voor mensen zoals Isaac in het STIL leven van deze editie. Villa Vrede kan blijven zitten in het Marcuscentrum, maar moet intern verhuizen en flink verbouwen. Zoals u kunt begrijpen kost dit veel tijd en geld, maar geeft het ons allen ook energie omdat wij gezamenlijk bouwen dit toevluchtsoord voor ontheemden.

Wij hebben verschillende kerken in de stad aangeschreven voor steun. Daarnaast starten wij binnenkort een crowdfunding om te zorgen dat alle activiteiten kunnen blijven doorgaan. Uw hulp is van harte welkom op NL 48 TRIO 0197 6989 48 tnv Villa Vrede onder vermelding van: verbouwing.

STIL Leven Isaac

Met de blog Stil Leven geeft STIL, in samenwerking met Villa Vrede, een gezicht aan ongedocumenteerden. In Stil Leven worden maandelijks mensen zoals u en ik in woord en beeld geportretteerd. Zo kunt u hen beter leren kennen. Niet als vluchteling, nummer, vreemdeling of illegaal. Maar als mens.

"Ik heet Isaac. Dat is geen typisch islamitische naam. Ik schaamde me ervoor en wist niet waarom ik zo heette. Vorig jaar hoorde ik tijdens een kerkdienst in Kanaleiland het verhaal van Isaac. Het verhaal betekent iemand aan het lachen maken en vrolijk zijn. Dat maakte mij zo gelukkig!

In Iran weten weinig mensen iets van het christelijke geloof. Het is daar gevaarlijk om het christendom in het openbaar te beoefenen. Elke vrijdag help ik nu mee de online kerkdienst te organiseren. Omdat ik veel van computers weet, beantwoord ik vragen van mensen die Farsi spreken en meer willen weten over Jezus. Ze vragen me bijvoorbeeld hoe ze moeten bidden.

Ik vertel de Bijbelverhalen nu verder op kleine schaal, maar als ik een verblijfsvergunning heb wil ik dit uitbreiden. In Iran had ik mijn eigen reclamebureau dus ik heb ervaring met verhalen vertellen. Mijn favoriete vertelling is het Evangelie van Johannes. Dat is het verhaal van echte liefde. Te weinig mensen kennen de betekenis van echte liefde, het geheim van liefde. Dit Bijbelverhaal leert mensen in hun hart kijken, op zoek naar liefde.

Het Evangelie van Johannes lijkt op mijn verhaal. Ik had mijn eigen bedrijf en mijn twee medewer-

kers werkten ook voor het regime. Op een gegeven moment hebben zij iets gedaan wat niet door de beugel kon. Ik ben toen bij de rechtbank geweest. Omdat mijn collega's voor het regime werkten, kreeg ik de schuld en kwamen zij er zonder straf vanaf. Ik rolde toen van het ene probleem in het andere. Ik raakte mijn bedrijf kwijt en moest vluchten.

Ik ben soms verdrietig omdat ik leef met mijn rugzak en niet weet waar ik morgen moet slapen. Ik heb geen geld. Maar van binnen ben ik blij. Geloven brengt hoop en liefde."

Over Isaac

Isaac (30 jaar) is geboren in havenstad Bushehr in Iran. Zijn vlucht naar Nederland was voor een groot deel te voet, maar hij gebruikte ook de boot, de trein en de bus. Hij is twee jaar en vier maanden in Nederland en verbleef in Ter Apel, Zutphen en Amstelveen. Vannacht sliep hij bij vrienden in Schiedam.

Om de maand vindt u hier een Stil Leven-portret. Wilt u meer weten over ongedocumenteerden, STIL of de blog? Neem dan contact op met STIL via info@stil-utrecht.nl en/of Villa Vrede via info@villavrede.nl.

Op retraite in Dominicuskerk

In de drukte van het bestaan groeit je leven dicht met taken en verantwoordelijkheden die allemaal even belangrijk lijken. Een stapje terug doen vanuit de drukte van alledag – wanneer kom je daar nu aan toe? De Dominicuskerk in Oog in Al biedt dit winterseizoen een aantal retraitedagen aan. Een dag van bezinning en stilte om op het spoor te komen van wat echt van belang is in je leven. Een dag om stil te staan bij je rol in het grotere geheel, je toewijding, je spiritualiteit. Inspiratiebronnen daarbij zijn de overgeleverde wijsheden van christelijke denkers en mystici. De retraitedagen zijn gebaseerd op de middeleeuwse quateremperdagen.

Deze werden gevuld met vasten en boete doen. In de Dominicus krijgen de retraitedagen een hedendaagse invulling: meditatie, naar buiten gaan en bezinningsopdrachten. Een deel van de dag wordt in stilte doorgebracht. Het programma heeft een min of meer vaste opbouw, de concrete invulling sluit aan bij de tijd van het jaar. Tussendoor is er tijd om naar eigen inzicht in te vullen. De retraitedagen worden begeleid door Marian Geurtsen, theoloog, ritueelspecialist en meditatiebegeleider met ervaring met diverse vormen van christelijke meditatie.

De eerstvolgende retraitedag is op 12 december en daarna nog op 13 maart en 12 juni, telkens van 10.00 tot 16.00 uur. Het adres van de Dominicuskapel is Palestrinastraat 1. Het bijwonen van een retraitedag kost inclusief lunch 75 euro. Mochten de kosten het probleem zijn, kunnen desondanks geïnteresseerden contact opnemen met de Dominicus: sekretariaat@dominicuskerktrecht.nl.

Nieuwe predikant in Jeruzalemkerk

De Nederlands Gereformeerde Jeruzalemkerk in Tuinwijk krijgt weer een nieuwe predikant. Ds J. (Koos) Jonker uit Nijmegen heeft het beroep dat de kerkelijke gemeente in Utrecht op hem had uitgebracht, aangenomen.

Ds Jonker (50) staat sinds 2010 in Nijmegen en daarvoor was hij predikant van de Nederlands Gereformeerde Kerk-gemeente in Hoorn vanaf 2003. Hij vervult hiermee de vacature die ontstond door het vertrek van ds M. Janssens in 2016. Ds Jonker hoopt op 20 januari 2019 bevestigd te worden in zijn ambt in Utrecht, door zijn collega ds K. van As uit Oostzaan. In dezelfde dienst doet ds Koos Jonker dan intrede. De dienst begint om 10.00 uur in de Jeruzalemkerk.

AFSCHIED VAN EEN BEVLOGEN KERKJOURNALIST

‘Kerk in de Stad: zo’n mooi product, dat hebben wij als kerk in Utrecht zomaar in handen!’

Interview met scheidend hoofd-/eindredacteur Peter van der Ros

Elly Bakker en Agnes Stekelenburg

Op een regenachtige maandagmorgen reisden wij naar Hengelo, ‘de lelijkste stad van Nederland’ zoals hij het zelf noemt, om onze hoofd-/eindredacteur Peter van der Ros te interviewen vanwege zijn afscheid van Kerk In de Stad. Peter woont in Bad Bentheim en heeft bijna twintig jaar tussen het oosten van het land en Utrecht heen en weer gereisd om Kerk in de Stad te maken; voor dit interview wilden wij hem graag vice versa een eind tegemoet komen...

De eerste vraag aan Peter gaat meteen over zijn functie:

“Hoofddredacteur, eindredacteur, wat ben je nu eigenlijk?”

Peter: aan het eindredacteurschap til ik veel zwaarder dan aan de functie van hoofddredacteur. Die titel wijst inderdaad alleen op de functie, de eindredactie is het eigenlijke werk. Er komt heel wat bij kijken om een blad te maken en het journalistieke ambacht vind ik een prachtig ambacht. Dat is voor mij de hoofdzaak. N.B. bij een krant zijn die twee functies ook uitgesplitst: de hoofddredacteur zorgt niet voor de vaktechnische vulling van ‘zijn’ blad; daar heb je de journalisten voor. En ik ben in de eerste plaats journalist.

Hoe ben je er destijds in gestapt?

Peter: ik las in 2000 een korte annonce in Trouw, net op het moment dat ik bij mijn werkgever (Tear) was weggegaan om zelfstandig te gaan werken. Kerk in de Stad kende ik niet, Utrecht ook niet als woonplaats, maar ik heb toch gesolliciteerd en werd gekozen op grond van mijn journalistieke kwaliteiten. Het was augustus en ik weet nog dat ik met mijn vrouw naar de kust ben gereden en daar een halo boven het strand zag – dat paste in mijn beleving! Een soort bevestiging dat het goed was.

Opvolging

In september heb ik het stokje van Daan van der Waals, hoofddredacteur vanaf 1993 tot dan, overgenomen, het septembernummer maakten we nog samen, vanaf oktober 2000 deed ik het alleen. Toen verscheen KidS nog tweewekelijks. Datzelfde najaar bleek dat er geen rekening was gehouden met het januarinumnummer – dat al ver vóór de kersttijd moet worden gemaakt – : er was geen kopij voorhanden. Dat nummer heb ik toen voor die ene keer maar gevuld met artikelen uit Red@ctie-service van Narratio en ja, toen kwam op de eerstvolgende redactievergadering kritiek dat het ‘te weinig Utrecht’ was Ik heb wel gezorgd dat zoiets me nooit meer is overkomen! Nu staat ook altijd de Kerkbalans in dat nummer – die kopij komt mooi op tijd.

Het werk was mij op het lijf geschreven. Bij Wegener had ik twintig jaar voornamelijk als dagblad-journalist gewerkt, hier viel ik met mijn neus in de boter, want kreeg een verfijning er bij: journalistiek op kerkelijk terrein! Dat heeft mijn grote interesse. Ik herinner me het SoV-beleidsplan uit mijn

eerste jaren: er moesten wijkkerken dicht, shockerend! Ik schreef toen een lang interview met ds Ype Viersen onder de titel: ‘Noodklok luidt voor elf kerken’. (Koppen maken – dat is ook iets wat ik leuk vind). Het raakte me, die achteruitgang te zien: een ‘kerkenstad’ als Utrecht te zien leeglopen.

Radio Oecumene

Ben je gehecht geraakt aan Utrecht als kerkenstad?

Peter: tussen 2002 en 2006 werkte ik tevens als coördinator van Radio Oecumene Utrecht; we maakten wekelijkse programma’s met interviews, muziek, columns. Radio maken is wel iets anders dan een krant, maar we streefden naar kwaliteit als in Hilversum! Ook met dat journalistieke radiowerk heb ik vele contacten opgebouwd en die koester ik! Ik ben vrijwel dagelijks met Utrecht bezig: mailtjes, app’jes, ook alle kleine berichtjes moeten goed erin komen.

Het mooie is dat het voor héél kerkelijk Utrecht is, ook buiten de PGU en ook voor randkerkelijken.

Vraag: hoe is het om daar afscheid van te nemen? Is het niet een kindje dat je los moet laten?

Peter: ik doe het al lang: heel de tweede helft van mijn carrière, had al wel eerder willen stoppen – nu ben ik 67, de energie neemt af; goed moment om het aan een jongere opvolger over te geven. Ik draag wel een product over waar ik gepast trots op ben. Het zal een andere richting uitgaan, dat moet ook, maar ik ben blij dat ik heb mogen bijdragen aan de informatievoorziening op het snijvlak van maatschappij en kerk. En ik hoop dat mijn opvolger er evenveel plezier aan zal beleven als ik.

Ziekte

Er is in al die jaren maar één keer geweest dat ik het niet heb kunnen doen, vanwege een vrij ernstige operatie. Ook als ik me wel eens niet goed voelde (Peter heeft de chronische aandoening psoriasis, -EB) was er toch altijd de drive om toch weer een mooi blad neer te zetten. Ook vanuit het buitenland – als ik weer in Israël moest kuren – van daaruit heb ik zeven keer het blad gemaakt. Leve de moderne techniek!

Wat uit al die jaren sprong er voor jou nu echt uit?

Peter: een van de eerste nummers, met het SoV-beleidsplan, vanwege de teruggang. Een tweede: het recente jubileum-

* Peter van der Ros in, sinds dit voorjaar, zijn nieuwe woonplaats Bad Bentheim.

nummer – zo’n mooi voorbeeld van wat in 25 jaar is gebeurd.

En dan de verslaggeving van de ‘gemeentedagen’: dagen vol inspiratie, het ervaren dat saamhorigheid geen ‘moeten’ is; de veelkleurigheid ook van al die wijken. Maar eigenlijk was elk blad op nieuw bijzonder. De keuze van het item waarmee je opent, – liefst een primeur – wat je op de achterpagina plaatst: het ‘stads’-nieuws, de kunst, musea, muziek.

Digitalisering

De veranderingen van het blad: dat we konden overgaan in kleur; eerst een paar pagina’s, nu het hele blad. Eerst was het een wat ‘grijs’ blad – letterlijk – maar kijk nu eens! En de digitalisering: de agenda, het blad op internet. Wat ik onder meer heel boeiend vond waren de plannen voor de herbouw van het schip van de Domkerk. Daar hebben we een hele serie aangewijd, zo’n negen of tien artikelen, op een dubbele pagina. Een leuk detail: de Domkerk is gebouwd van zandsteen uit Bad Bentheim!

Wat wel eens lastig was: besluiten die nog geheim moesten blijven maar journalistiek gezien primeurs waren... Daar botste het vak van journalist op dat van ‘kerkbestuurder’; ik vond dat zwijgen vreemd tegenover de buitenwacht die ik ook wil bedienen. Ik ben dan ook van mening dat de communicatie zwak is bedeeeld in de PGU en dat een goede woordvoerder die de (seculiere) pers kan bedienen, essentieel is.

Heeft dit werk je geloofsbeleving ook beïnvloed?

Peter: het maken van een kerkblad heeft me ‘bij de les’ gehouden: ik bewonder mensen die zich met hart en ziel inzetten voor de gemeente van Christus, met alle verschillen van opvatting die er zijn op geloofs- en maatschappelijk terrein. Met elkaar ben je lichaam van Christus op aarde. Wat mijn eigen opvattingen betreft: de kern van mijn geloof is in feite gedurende mijn leven niet veranderd. De principes die mij zijn meegegeven zijn voor mij onverkort van toepassing in deze tijd. De Tien Gebooden zijn nog steeds geldig.

Het Jodendom en Israël is voor mij een prachtige bron van inspiratie – steeds meer geworden, ondanks de secularisatie van de staat Israël. Toen ik voor het eerst in Jeruzalem rondliep viel alles op zijn plaats: ik was in de stad Davids. Hier heeft Jezus gelopen! Dat emotioneerde me heel diep. Daarna ben ik Hebreuws gaan leren, heb veel van het land gezien, mocht er als christelijke jongen deel van gaan uitmaken. Dat heeft mijn leven een wending gegeven. Om op Kerk in de Stad terug te komen: ik ben blij dat ik hier mijn vak heb kunnen uitoefenen en het is een mooi blad geworden. Voor veel lezers van KidS is het blad de laatste binding met de kerk. Ik vind het dan ook jammer dat het lezersbestand in die bijna twintig jaar zo sterk is teruggelopen. Zo’n mooi product... en dat hebben wij als kerk in Utrecht zomaar in handen!

Ype Viersen

Van 2 december tot half februari exposeert de Haarlemse schilder Jaap Binnenma een serie van vijftien schilderijen in de Tuindorpkerk.

Op veel schilderijen van Jaap Binnenma (1948) zien we ruimtes: industrieterreinen met resten van verlaten fabrieken, lege hallen, kamers en zolders van oude huizen, perrons en sporen onder de overkapping van een station. Het zijn schilderijen die je langzaam in je opneemt. Of andersom: het zijn ruimtes waar je wat aarzelend binnengaat. Niet omdat het niet duidelijk zou zijn wat er te zien is. Dat is wel direct duidelijk. Maar omdat je jezelf afvraagt wat het bijzondere is.

Dat is het binnenvallende licht, dat maakt de ruimte bijzonder. Door schaduwen wordt het contrast tussen licht en donker sterker. Door het zonlicht dat langs een muur strijkt, krijg je ineens oog voor de structuur van die muur. Je blik wordt eerst getrokken naar wat er oplicht. Dat deel van de ruimte komt in bijzonder licht te staan. Door het contrast is er ook spanning. Vaak zijn we ons dat niet bewust. Wanneer wij ergens binnenkomen, letten we vooral op wat er in die ruimte gebeurt: wat is er te koop, wat doen de mensen, of zoiets.

Leeg en groot

Maar op de schilderijen van Jaap Binnenma gebeurt niets. Het is er stil. Er is alleen maar ruimte. Leeg en groot. Verlaten fabriekshallen of vervallen huizen waar het

EXPOSITIE SCHILDER JAAP BINNENMA IN TUINDORPKERK

Spel van het licht

licht zogenaamd vrij spel heeft. Ze geven je te denken over wat 'ruimte' nu eigenlijk is. En nog wat verder mijmerend: hoe ziet mijn 'ruimte' er uit? Is die afgesloten of open? Kan daar licht van buiten binnenkomen? Leonard Cohen zong in het lied 'Anthem': "There is a crack in everything, that's how the light gets in". In alles zit een barst, maar juist daar komt het

licht door naar binnen. Die afgedankte ruimtes waar het licht een eigen vrij spel heeft, worden dan metafoor voor een wonder waar je niet zomaar woorden voor hebt. Voor licht dat leven mogelijk maakt. En dan ben je blij dat er een schilder is die het laat zien. Kijk, het bestaat!

Soms zijn we ons wel bewust, dat een ruimte niet zomaar

een ruimte is. Wanneer we een oude kerk binnestappen en er valt zonlicht door hoge ramen dat aan de ene kant alles helder maakt en aan de andere kant een beetje schemerig, dan voel je dat zo'n kerk niet een zomaar willekeurige ruimte is. De ruimte krijgt iets spiritueels.

"Kerkinterieurs hebben dat bijzondere al van zichzelf", zegt Binnenma. Liever kiest hij de saaie fabriek. "Dan moet ik er naar zoeken wat de schoonheid kan zijn van zo'n omgeving." Lange tijd vermeed Jaap het (groene) natuurlandschap vanwege de al te voor de hand liggende schoonheid. "Licht en schaduw, wolken en wind hebben er vrij spel. Het is een bron van onbe-

grensd genieten. Je hoeft alleen maar je ogen op te slaan en te kijken. Maar in de loop van de tijd ben ik mij meer en meer gaan concentreren op het stedelijke en de industrie. Een verlaten fabriekshal, een gebouw dat langzaam uit elkaar valt en vergaat, kan door de werking van het licht 'eeuwigheidswaarde' krijgen. Dat zou je de mystiek van het alledaagse kunnen noemen."

Eeuwigheid

"Mijn inspiratie haal ik uit wat ik om me heen zie. Ik werk niet vanuit een fundamentele gedachte, de motieven om te schilderen bedenk ik nooit vooraf. Het is 'kopieerlust des dagelijks levens', die bij mij al begon toen ik vier was. En soms, als ik het licht op een bijzondere manier zie vallen, denk ik: 'Hier gebeurt eeuwigheid'. En dan is het wel zo dat ik dat achteraf graag aan anderen wil laten zien: zo zou je ook kunnen kijken."

Als je Jaap Binnenma doorvraagt wat hij met 'eewigheid' bedoelt, noemt hij de apostel Paulus. Die schreef in een van zijn brieven: "Dit vergankelijke moet onvergankelijkheid aandoen en dit sterfelijke moet onsterfelijkheid aandoen." "Dat is eigenlijk wat ik probeer te doen. Het alledaagse, het aardse in bijzonder licht zetten. Wellicht anders dan Paulus bedoelde, denk ik daarbij niet aan een hiernamaals. Dat houdt me minder bezig dan wat er in het hier en nu gebeurt. Wat zich in onze wereld als niet bijzonder presenteert, krijgt door dat licht eeuwigheidswaarde. Daar is het mij om te doen!"

Kunstenaar te gast

Op woensdagavond 19 december om 20.00 uur is Jaap Binnenma gast in het Huis in de Wijk, grenzend aan de Tuindorpkerk. Hij zal dan meer vertellen over schilders en denkers die hem hebben geïnspireerd en een toelichting geven bij de geëxposeerde schilderijen. Deze tentoonstelling van vijftien schilderstukken, getiteld 'Spel van het licht', is van zondag 2 december tot en met zondag 10 februari elke zondag van 9.30 tot 12.00 uur vrij toegankelijk voor publiek.

EXPOSITIE VAN BEELDHOUWER THIJS KWAKERNAAK IN DE DOMKERK

Tastbaar inzicht - Bijbelse vrouwen in de levensboom

Wil Arts

Tussen 12 december en 6 februari zijn in de Domkerk kunstwerken van beeldhouwer Thijs Kwakernaak te zien, getiteld 'Tastbaar gemaakte inzichten'. Tien houten beelden zijn in een halve cirkel opgesteld achter het doopvont. Verschillend van formaat en houtsoort, in stijl en bewerking. Bevallig, raadselachtig, archaisch, bekend en vreemd.

Het zijn tien vrouwen uit de Bijbel, naast en tegenover elkaar, volgens een onzichtbaar grondpatroon met elkaar verbonden. De aartsmoeders Sarah, Rebekka, Lea en Rachel, samen met Tamar en Ruth, Miriam en Debora. Ook Esther en Abigail zijn erbij geplaatst. Het is een intrigerende combinatie: waarom deze vrouwen? Uitgaande van de plek waar ze staan (de Domkerk) en de periode waarin ze te zien zijn (advent- en de kersttijd), is hiervoor gekozen omdat zij allen de sterke vrouwen zijn, die Maria voorgingen en die aan haar religieuze achtergrond stem, kleur en kwaliteit gaven.

* Sarah links, Rebekka, rechts (Fotograaf: Jan van der Plas.).

Joodse mystiek

Toch is dit niet de inspiratie van de kunstenaar geweest. Thijs Kwakernaak (1975), hoorde de verhalen als onbevange buitenstaander en kreeg een uitleg aangereikt vanuit de Joodse mystiek. Een ontmoeting met theologe Magda van der Ende (1947), leidde tot deze serie; haar kabbalistische interpretatie van de Bijbelse verhalen, als uitdrukking van archetypes op de Sefirot, de levensboom, noodde de kunstenaar tot zelfonderzoek en persoonlijke verwerking.

Reflectie

Thijs Kwakernaak: "Alle stadia in de ontwikkeling van een boom reflecteren aspecten van mij; het zaad dat zich opent, wortelschietend uit de grond breekt om verder te kunnen groeien, zo hoog mogelijk, zijtakken aanmakend die helpen dit doel te bereiken. Het zijn mijn eigenschappen die, mits ze in balans zijn, helpen bij mijn zelfrealisatie. Magda heeft de tien bijbelse vrouwen uitgekozen om tien eigenschappen een gezicht te geven, een vorm waarmee ik mij kan identificeren. Van deze vrouwen heb ik beelden gemaakt, beelden uit hout".

Boek

Foto's van de beelden worden opgenomen in het boek van Magda van der Ende, "Vrouwen in zicht. Tien bijbelse vrouwen op de levensboom", dat in januari 2019 verschijnt.

Magda van der Ende: "Thijs heeft zich de essentie van de verhalen eigen gemaakt en op zeer gevoelige wijze tien houten beelden uitgehakt. Zijn werk toont, dat de verhalen niet alleen maar oude verhalen van vroeger zijn, maar dat ze een archetypische kracht hebben, die inwerkt op ieder die de beelden ziet. Boek en beeld horen bij elkaar. Thijs gebruikte de verhalen als inspiratie, mijn werk wordt bevestigd door de beelden."

Deze tien vrouwen beelden, 'tastbaar gemaakte inzichten', staan in een halve cirkel opgesteld. Zo is de wisselwerking tussen de verschillende kwaliteiten van de vrouwen aanschouwelijk gemaakt, maar ook letterlijk voelbaar. Er kan om en tussen de beelden doorgelopen worden en ze mogen worden aangeraakt.

Auteur is lid van de Tentoonstellingscommissie Domkerk.

Begane Grond stopt vieringen

Pioniersplek Begane Grond heeft besloten om te stoppen met de organisatie van vieringen op de tweede zondag van de maand. Volgens Alfred Boom, woordvoerder van de Wilhelminakerk, komt het erop neer dat "wat als succesvol gezien werd in de vieringen beter vorm krijgt in workshops en cursussen. Ook omdat het de intentie is om de vieringen geen gewone kerkdiensten te laten worden." In de meest recente nieuwsbrief licht de pioniersplek in Utrecht-Oost haar besluit nader toe: "Het komend jaar gaat Begane Grond zich meer richten op het ontwikkelen en geven van cursussen/ workshopseries en eenmalige activiteiten op het gebied van zingeving, meditatie, christelijke inspiratie, creativiteit en kunst."

Lezing Hirsch Ballin over 70 jaar Mensenrechten

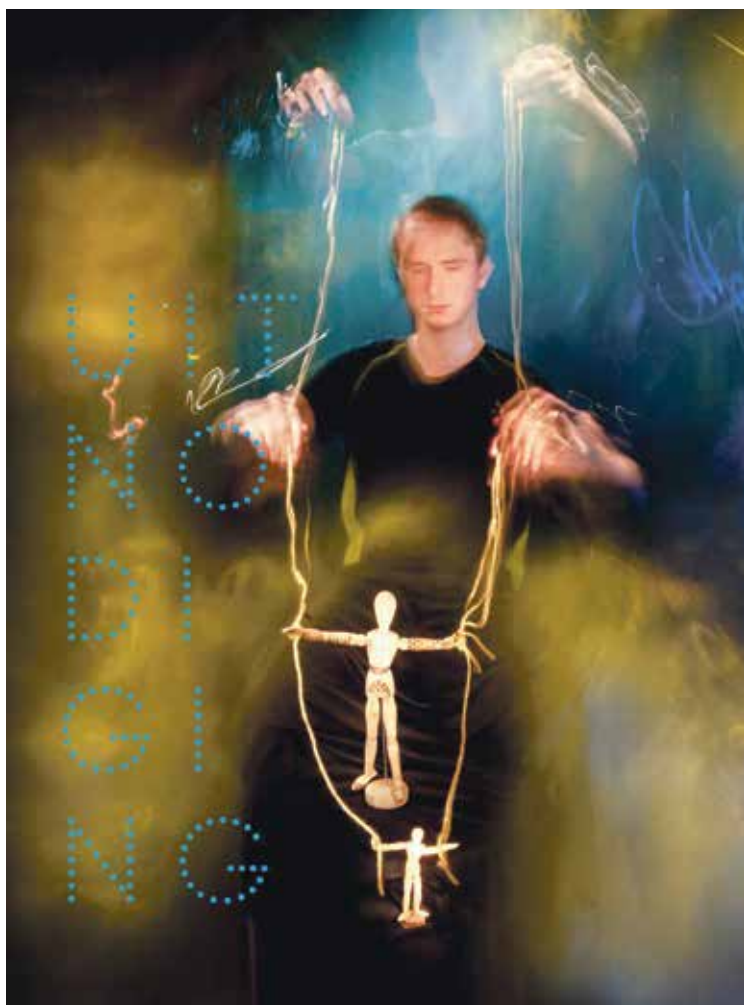
Ter ere van het 70 jarig jubileum van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens op 10 december, de dag van de rechten van de mens, geeft prof.dr. E.M.H. Hirsch Ballin in de Domkerk een lezing over zeventig jaar Vrijheid van meningsuiting op uitnodiging van Amnesty International, de Nationale Unesco Commissie, Humanistisch Verbond, Free Press Unlimited, Unesco jongerencommissie, Raad voor de Journalistiek, College voor de Rechten van de Mens en de werkgroep Kerkelijk Cultureel Werk van de Domkerk.

* Prof.dr. E.M.H. Hirsch Ballin.

Het programma begint om 13.30 en duurt tot 16.00 uur. Behalve de lezing is er gelegenheid tot het schrijven van brieven worden voor politieke gevangenen via Amnesty International en kan een tentoonstelling bezocht worden waarin tien mensenrechtenorganisaties opdracht hebben gegeven aan grafisch ontwerpers om hun interpretatie van Vrijheid van Meningsuiting in beeld te brengen. Deze tentoonstelling: 70 jaar UVRM – 70 jaar Vrijheid van meningsuiting is vanaf medio november tot aan dinsdag 11 december te bezichtigen in de Domkerk.

Expositie van blinde en slechtziende jongeren in Zeist

Anja Ligtenberg

'Seeing The Unseen' is een uniek fotografieproject waarbij blinde, slechtziende en ziende jongeren samenwerken. Het resultaat hiervan is te zien op een expositie in Zeist, in het Figi-theater.

De jongeren ontdekken gedurende dit project, onder leiding van Anja Ligtenberg, hoe zij door middel van fotografie hun eigen verhaal kunnen vertellen. De aftrap van het project was een multi-zintuiglijke rondleiding in het Van Gogh Museum. Vervolgens gingen elf blinde, slechtziende en ziende jongeren van de scholen Bartiméus VSO en Stichtse Vrije School uit Zeist aan de slag met het 'Seeing the Unseen' fotografie project.

Onder leiding van Anja Ligtenberg wordt door de jongeren aan een fotoserie gewerkt, waarin ieder zijn eigen verhaal vertelt. De jongeren werken met de techniek 'schilderen met licht', die is namelijk voor zowel blinden en slecht-

zienden, als ook voor zienden toepasbaar op dezelfde manier.

Licht

Bij schilderen met licht worden foto's veel meer in het hoofd, in lichaam en met andere zintuigen gemaakt dan met de ogen. De (blinde) fotograaf/regisseur bespreekt en beschrijft vooraf wat hij wil laten zien. De foto wordt gemaakt in het totale donker en de belichting wordt gedaan met zaklampen. Alles wat met de zaklamp verlicht wordt, komt op de foto. De werkwijze van schilderen met licht is ontwikkeld door het Seeing With Photography Collective in New York, een collectief van blinde, slechtziende en ziende fotografen waar Anja Ligtenberg deel van uitmaakt. Zij introduceerde de methode in Nederland onder de naam 'Seeing the Unseen'.

Het project biedt de blinde en slechtziende jongeren een kans om in aanraking te komen met een medium dat op het eerste gezicht voor hen onmogelijk lijkt. Het biedt een nieuwe vorm van communicatie en zelfexpressie. Voor een blinde of slechtziende is het een kans om iets van zichzelf en zijn wereld te laten zien in een visueel medium.

* Beeld van de tentoonstelling 'Seeing the unseen' in Zeist.

Theo van Willigenburg

Direct na de geboorte van hun kind moeten Maria en Jozef al weer uitwijken naar Egypte, net als miljoenen mensen vandaag moeten vluchten voor gebrek, geweld en uitsluiting. Tijdens een voorstelling op tweede kerstdag om 12.00 uur in de lutherse kerk horen we de aria's uit het Welchnachtsatorium waarin Maria haar zorg over de kleine boreling bezingt. Maar we horen ook een van de beroemde Gurreliederen van Arnold Schönberg die in 1932 moest vluchten voor de nazi's en het bekende Bohemian Rhapsody van Freddy Mercury die met zijn ouders aan de dood ontsnapte door, tijdens de revolutie aldaar, Zanzibar te ontvluchten.

MARIA, MONDRIAAN EN FREDDY MERCURY:

Beelden en muziek van vluchtelingen vroeger en nu

Tijdens de muziek kijken we naar beelden van grote kunstenaars als Marc Chagall en Piet Mondriaan (gevlucht in de oorlog) en Syrische en Iraakse kunstenaars die hun vaderland zijn ontvlucht. We zien de zachte protestkleuren in de doeken van Mohammed Quaraish (1965) geboren in Bagdad en nu werkzaam in Nederland. En we kijken naar de schilderijen van Abdalla Omari (1986), een Syrische schilder en filmmaker die net doorbrak als kunstenaar in Damascus toen de burgeroorlog daar uitbarstte. Hij vluchtte naar West-Europa en woont en werkt momenteel in België. Met zijn schilderijen probeerde hij de ervaringen te vatten van burgers

en vooral kinderen die gevangen zitten tussen de vurende partijen in de oorlog. Wereldberoemd werd Abdalla Omari met zijn 'Vulnerability Series' waarbij hij wereldleiders als vluchtelingen afbeeldde. Ook gaan we in op de betekenis van kunstprojecten voor getraumatiseerde vluchtelingen door een interview met kunstenaars die samenwerken met de Stichting Noodopvang Dakloze Vreemdelingen Utrecht. Deze Stichting biedt bed, bad, brood en sociaal-juridische begeleiding aan afgewezen asielzoekers. De muziek wordt tijdens de voorstelling verzorgd door mezzosopraan Iris van 't Veer coun-

tertenor Jochem Baas, pianist Kees Kuiper, violist Luca Alfonso Pizzello en organist Dick van Dijk. 26 december 2018 12.00 tot 13.00 uur. Toegang vrij (collecte). Informatie: 06-3391 2948.

Zorg voor Gods schepping

Irene Stok

Hoort u op zaterdag 1 december om 2 voor 12 's middags klokken luiden? Dan is dat uit zorg voor het klimaat.

De Bijbel begint met het verhaal van de schepping van de aarde en de hemel door God. Dat weten we allemaal. Wat veel van u ook weten is dat het met die schepping niet zo goed gaat. De temperatuur op aarde stijgt, daardoor smelten de ijskappen. In sommige gebieden is droogte en ergens anders zijn overstromingen. Daardoor mislukken oogsten. De leefbaarheid op aarde is niet op elke plek goed; er zijn mensen die wegvlugten uit hun land omdat ze er niet meer kunnen (over)leven.

Greenpeace heeft de kerken gevraagd om op 1 december de noodklok te luiden voor het klimaat. Deze dag is gekozen omdat het aan de vooravond van de internationale klimaatconferentie in Polen is. Greenpeace zegt: "Gevaarlijke opwarming van de aarde kan nog steeds voorkomen worden, maar het is de hoogste tijd om in actie te komen. Wel hebben we met z'n allen nog een lange weg te gaan om klimaatverandering te stoppen. En dat terwijl de klok door blijft tikken."

Tijd om in actie te komen
Maandag 8 oktober is het nieuwe rapport verschenen van

IPCC, het klimaatpanel van de Verenigde Naties. Dit rapport maakt de balans op van de wereldwijde inspanningen met betrekking tot het Klimaatakkoord van Parijs. Het geeft een aantal scenario's om onder de anderhalve graad Celsius opwarming van de aarde te blijven. Daarvoor moeten regeringen hun klimaatbeleid aanpassen en versnellen.

Ook in Nederland is het 2 voor 12. Het is echt tijd om in actie te komen. Daarom wil Greenpeace met de kerken de noodklok luiden voor het klimaat. Zij willen de urgentie onderstrepen om gevaarlijke klimaatverandering te voorkomen door de klokken in Nederland op '2 voor 12' te zetten en de bellen te laten luiden. Tegelijkertijd geven ze de boodschap mee: 'Het is nog niet te laat. We kunnen opwarming van de aarde tegengaan en zeker niet richting twee graden laten gaan. Maar dan moeten we wel nu actie ondernemen als maatschappij.'

De goede aarde

En daarmee laten we als kerken zien en horen dat wij betrokken zijn bij de aarde die we van God hebben ontvangen. En ook om goed voor de aarde te zorgen en alle mensen die er op leven. Het zou mooi zijn als we met God kunnen zeggen: "Zie het is goed."

Auteur is diaconaal consulent van de Protestantse Diaconie Utrecht.

Zilveren vriendschap met Nativity in Ghana

Astrid Kappers

In 1987 kwam dominee Kpobi naar Utrecht om te werken in de Vredeskerk. Veel mensen leerden hem hier kennen en hij werd erg gewaardeerd. Ook voor ds Kpobi waren de contacten met de broers en zussen van de Vredeskerk heel bijzonder. Zo bijzonder dat hij ook na zijn vertrek deze contacten gaande wilde houden om, verbonden door het geloof in de Ene, te leren van elkaars verschillen en overeenkomsten. In 1994 werd officieel een vriendschapsband opgericht tussen de Vredeskerk en de Presbyteriaanse gemeente Nativity in Ghana, waar ds Kpobi aan verbonden was; later nam de PGU het Utrechtse deel van de vriendschap op zich. Zo bestaat deze bijzondere band nu bijna 25 jaar.

En hoeveel mensen zijn hier al die jaren niet bij betrokken geweest, zowel in Utrecht als in La, de wijk van de hoofdstad Accra waarin Nativity ligt. Allereerst de betrokken gemeentelieden van de oude Vredeskerk - die noodgedwongen uitwaierden naar andere kerken in Utrecht, maar zo ook de vriendschapsband hielpen verspreiden - en natuurlijk van onze broers en zussen van La Nativity. In het bijzonder de leden van de comités in beide landen, die al die tijd de vriendschapsband levendig hielden. Natuurlijk ook de Ghanese en Utrechtse delegaties, die over en weer vriendenbezoeken brachten en met eigen ogen en oren mochten ervaren hoe het bij 'de ander' eraan toe gaat, de

vriendschap daadwerkelijk handen en voeten mochten geven. En rondom deze bezoeken alle mensen die hieraan bijgedragen hebben: alleen al alle gastgezinnen al die jaren, de koks en reisbegeleiders, noem maar op... Wat is de vriendenkring dan ongelooflijk groot!

Bezoek uit Ghana

Dit buitengewone zilveren jubileum willen we daarom heel graag vieren. Komende zomer, medio 2019 dus, hopen wij weer een Ghanese delegatie in Utrecht te verwelkomen. We zijn druk bezig met de voorbereidingen voor dit bezoek. Heel veel moet worden geregeld. Zo is er het programma van activiteiten die we met onze Ghanese vrienden willen onder-

* Groepsfoto tijdens bezoek van de Utrechtse delegatie aan ds Kpobi en zijn vrouw, afgelopen zomer.

nemen, moeten er visa geregeld worden - altijd spannend want Nederland is hierin niet altijd makkelijk tegenover Ghanese - zijn er weer koks, gastgezinnen en helpende handen nodig, etcetera.

Maar een van de hoogtepunten zal het samen gedenken en vieren van dit mooie jubileum zijn. Dit hopen we te doen in een weekend met zaterdag een themadag over deze vriendschap. Zondags willen we graag in een feestelijke viering voor deze vriendschap dankzeggen en deze verder bekrachtigen. We hopen veel oude bekenden, maar zeker ook nieuwe gezichten, hierbij te ontmoeten. Want daar gaat het bij vriendschap natuurlijk in de eerste plaats om: ontmoeting. Dus houd de berichten van het Ghanacomité in de gaten. Met u en jou hopen we deze zilveren vriendschap een gouden randje te kunnen geven.

Auteur maakt deel uit van het Ghanacomité Utrecht.

(ingezonden mededeling)

UITNODIGING VOOR DE NIEUWJAARSRECEPTIE 2019

en het afscheid van Uriël da Costa en Peter van der Ros

Alle leden, relaties en medewerkers van de Protestantse Gemeente Utrecht zijn van harte welkom.

Datum: 9 januari 2019
Locatie: Janskerk
Tijd: 19.00 - 21.00 uur

Onder het genot van een hapje en drankje is er gelegenheid elkaar te ontmoeten.

Ook hebt u de gelegenheid om op deze avond afscheid te nemen van Uriël da Costa, manager Personeel & Organisatie, en van Peter van der Ros, hoofdredacteur van Kerk in de Stad.

Wij hopen u op 9 januari te ontmoeten!

Met vriendelijke groeten,

René van Bommel
Voorzitter Algemene Kerkenraad

(ingezonden mededeling)

Nieuwe bankrekening voor Kerkbalans

Vanaf 1 november geldt een nieuw bankrekeningnummer voor de Kerkbalans-bijdragen.

Bankrekening NL21 FVLB 0699 5436 57 bij Van Lanschot gaat vervallen, omdat deze bank gaat stoppen met haar dienstverlening aan kerken. Hiervoor in de plaats komt de nieuwe bankrekening NL55 RABO 0373 7304 62, ten name van Protestantse Gemeente Utrecht. Wat dit voor u betekent, hangt af van uw betaalwijze:

1. Automatische incasso.

Dit is en blijft de makkelijkste manier om uw Kerkbalans-bijdragen te betalen. U hoeft niets te doen. Vanaf november incasseert de PGU uw bijdragen vanaf de nieuwe bankrekening.

2. Eigen (periodieke) betaling.

Als u uw bijdrage zelf betaalt via internetbankieren, dan gaat vanaf 1 november het nieuwe bankrekeningnummer gebruiken. Overschrijvingen naar de oude rekening worden nog gedurende een jaar doorgestuurd naar de nieuwe bankrekening. Maar wij adviseren u om na 1 november uw betalingen direct aan te passen of bij de Actie Kerkbalans 2019 te kiezen voor automatische incasso.

3. Acceptgiro.

Acceptgiro-formulieren met het oude rekeningnummer kunnen

vanaf november niet meer worden gebruikt. Daarom versturen wij acceptgiro's van oktober voor later dan normaal, namelijk rond 1 november en dan met het nieuwe rekeningnummer.

Acceptgiro's gaan in de toekomst helemaal vervallen en zijn duur om te verwerken. U doet ons een groot plezier als u bij de Actie Kerkbalans 2019 kiest voor betaling via automatische incasso.

Meer informatie over bijdragen via Kerkbalans vindt u op www.pgu.nl/kerkbalans en natuurlijk in de Kerkbalansbrief die u in januari ontvangt voor de Actie Kerkbalans 2019.

**Kerkbalans-bijdragen vanaf 1 november naar:
NL55 RABO 0373 7304 62**

Christine Hoek

ZWO. Zending. Werelddiaconaat, Ontwikkelingssamenwerking. Wat betekenen die woorden in het Utrecht van vandaag, met welke landen op de wereld zijn er banden vanuit de PGU? Een overzicht in vogelvucht, van Afrika en het Midden-Oosten naar Azië en Latijns-Amerika.

We beginnen in Ghana

Bijna vanzelfsprekend bovenaan de lijst.

Natuurlijk vanwege de al 25 jaar bestaande vriendschapsband tussen de Protestantse Gemeente Utrecht en de La Nativity Presbyterian Church in de hoofdstad Accra. Als lezer van Kerk in de Stad kan het u niet ontgaan zijn dat afgelopen zomer een delegatie uit Utrecht Ghana heeft bezocht.

Maar er is meer dat ons met Ghana verbindt: de stedelijke ZWO steunt twee projecten van Kerk in Actie. Kindslaven worden bevrijd uit de visserij op Lake Volta en 48 vrouwengroepen krijgen landbouw- en marketing-trainingen.

Dan zakken we af naar Namibië

Joram en Daniëlle Oudshoorn zijn in juli door de Nieuwe Kerk hierheen uitgezonden. Joram geeft les aan een interkerkelijke bijbelschool. De band met de kerk in Utrecht, niet alleen uitgedrukt in geld maar zeker ook in gebed, bemoediging en meeleven, sterkt hen daarbij.

Terug naar het noorden: Mali

Op het platteland van Mali gaat in sommige regio's minder dan de helft van de kinderen naar school. Drie Malinese partnerorganisaties van Kerk in Actie willen hier verandering in brengen

ZWO in Utrecht: veelkleurige verbondenheid

* Overhandigen geld uit Utrecht (foto Hans Spinder).

* Malinese meisjes in de klas (foto Kerk in Actie).

en de Tuindorpkerk staat daar vierkant achter.

Dan richting Midden-Oosten: Libanon

Het geboorteland van Rima van Saane-Nasrallah, die samen met haar man Wilbert daar in het onderwijs werkt om zo christen- en moslimjongeren uit verschillende landen een hoopvolle toekomst te geven. De Jacobikerk steunt hen daarin.

Van de kust het binnenland in: Irak

De bevlogen bisschop Mirkis is op vele fronten actief in de Noord-Irakese stad Kirkuk, waar de 1,5 miljoen inwoners met elkaar 700.000 vluchtelingen opvangen. Veel zorg is nodig voor de Yezidi, die altijd vervolgd en gediscrimineerd zijn geweest. Omdat Irak alleen noodhulp krijgt en geen ontwikkelingshulp moeten voor onderwijs aan Yezidistudenten andere bronnen aangeboord worden. Vanuit de Utrechtse Parochiële Caritas is er al jaren contact met bisschop Mirkis, de EUG-Janskerk heeft zich hierbij aangesloten.

En verder door naar het oosten, naar Azië: Bangladesh

De gemeente rond de Jacobikerk is ook betrokken bij Isa-e Church, een organisatie die christenen ondersteunt die vroeger moslim waren. Zij vormen eigen gemeentes en geloofsvormen: tussen kerk en moskee in. Isa-e Church stimu-

DIACONAAAT WERELDWIJD

leert deze jonge kerken ook om maatschappelijk actief te zijn in hun eigen omgeving.

Vervolgens een enorme sprong: de oceaan over naar Cuba

Al jaren bestaat er een band tussen de Domkerkgemeente en Cuba. Daar combineren ze op de boerderij "El Jardín de Edén" ecologie en geloof; lokale kerken organiseren er bezinningsdagen en cursussen en boeren uit de omgeving leren er biologisch werken.

Tot slot midden-Amerika: Guatemala

Een van de diakenen van de wijk-gemeente Utrecht-West kwam tijdens een vakantie in aanraking met de organisatie Ak'Tenamit, die speciaal aandacht besteedt aan het scholen van meisjes. Met een kostschool en een beurzenstelsel kunnen ook meisjes uit de -armere- Mayabevolking studeren. En meisjes opleiden staat voor armoede bestrijden!

Auteur is lid van de stedelijke ZWO-commissie.

VUSO brengt wereldpremière van De Kleine Prins

Edith Tilanus

Op zondagmiddag 16 december zal het Verenigd Utrechts Symfonie Orkest (VUSO) onder leiding van dirigent Reinier Bavinck het WilhelminakerkConcert verzorgen met medewerking van verteller Femmieke Jonkman. Tijdens dit concert, speciaal ook voor kinderen, zal de wereldpremière van het muziekstuk De Kleine Prins plaatsvinden.

Reinier Bavinck is sinds 1993 als dirigent verbonden aan het VUSO en viert dit jaar zijn 25-jarig jubileum bij het orkest. Voor dit concert en zijn jubileum heeft Bavinck muziek geschreven bij het verhaal De Kleine Prins (Le Petit Prince) van de Franse schrijver Antoine de Saint-Exupéry (1900-1944). De Kleine Prins is een prachtig modern sprookje voor jong en oud. Het verhaal gaat over een piloot die, na een noodlanding met zijn vliegtuig in de woestijn, de kleine prins ontmoet en gefascineerd raakt door diens verhalen: over zijn eigen planeet en de mensen die de kleine prins ontmoet op andere planeten.

Vertelling

Reinier Bavinck heeft het originele verhaal bewerkt tot een muzikale vertelvoorstelling waarin het sprookje wordt verteld, terwijl de originele illustraties van de schrijver worden getoond op een projectiescherm. De grootste rol is echter weggelegd voor het symfonieorkest. In negen muzikale impressies worden de kleine prins en zijn verhalen

muzikaal tot leven gewekt. In ieder deel van dit muziekstuk zal een ander muziekinstrument uit het orkest centraal staan.

Voorafgaand aan De Kleine Prins zal het VUSO een aantal delen uit Het Carnaval der Dieren (Le Carnaval des Animaux) van Camille Saint-Saëns (1835-1921) ten gehore brengen. Het gehele concert zal ongeveer een uur duren.

Het muzikale avontuur in de Wilhelminakerk aan de Hobbemastraat 35 begint om 16.00 uur. De toegang is vrij. Na afloop is er een drankje verkrijgbaar. Alle vrijwillige giften na afloop komen ten goede aan kerk en kerkgebouw en zijn derhalve zeer welkom.

* De Kleine Prins, voor het eerst als vertelvoorstelling met muziek, in de Wilhelminakerk.

Papa Panov – kerstverhaal van Leo Tolstoj voor jong en oud

Lia Reedijk

Leo Tolstoj (1828 tot 1910) is vooral bekend om zijn realistische romans *Oorlog en Vrede* en *Anna Karenina*. Hij schreef ook een kinderboek, of eigenlijk bewerkte hij een oud bekend kerstverhaal, dat we nu kennen als 'De wonderlijke kerst van Papa Panov'. Het gaat over een oude schoenmaker die op kerstavond in zijn werkplaats voor zijn raam zit. Buiten is het ijskoud, de avond valt en de mensen die nog op straat zijn, haasten zich naar de warmte en gezelligheid bij familie en vrienden. Papa Panov is alleen, hij denkt aan zijn overleden vrouw en aan zijn kinderen die uit het dorp vertrokken, maar hij is vol vertrouwen dat op deze kerstavond het kindje Jezus zelf bij hem zal langskomen.

Hij zet z'n briljetje op en pakt zijn bijbel om het kerstverhaal te lezen. De koffie staat op het vuur; hij heeft de mooiste kinderschoentjes die hij maakte, gereed gezet. Want hij heeft dan wel geen geschenken als de drie koningen, maar de schoentjes zullen van pas komen. Hij zit op de uitkijk. Dan ziet hij een oude, vieze straatveger aankomen. Papa Panov is een

beetje teleurgesteld. Maar hij geeft hem wel koffie. Daarna een jonge, alleenstaande moeder met haar baby. En er volgen nog meer mensen. Wanneer hij later wegdommelt bij zijn warme kachel, is daar opeens een stem die hem zegt dat hij eten en drinken en warmte gaf aan mensen het nodig hadden. Hij beseft dat Jezus toch in eigen persoon bij hem is gekomen. Dit prentenboek over Papa Panov is een hartverwarmende uitwerking van Mattheüs 25:40 waar staat: "Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de onaanzienlijksten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor mij gedaan."

Dit kerstverhaal is een van de kerstverhalen voor jong en oud uit de collectie van de DomShop. Er zijn ook sfeervolle kerstkaarten, adventskalenders, kaarsen en kerstversieringen te koop. De DomShop bevindt zich achterin de Domkerk en is geopend tijdens de openingsuren van de Domkerk.

Leo Tolstoj – De wonderlijke kerst van Papa Panov. Met illustraties van Tony Morris, herverteld door Mig Holder, vertaling Jannemieke van Ittersum; Uitgeverij Kok 2017, prijs negen euro.

AGENDA

dagelijks (behalve zondag)
12.30 uur Domkerk,
middaggebed

elke zondag
19.00 uur Domkerk, vesper

elke maandag
7.00 uur Domkerk,
ochtendgebed

elke woensdag
8.40 uur Johannescentrum,
ochtendgebed
17.30 uur Johannescentrum,
Hanna's herberg
19.00 uur Domkerk, vesper

zaterdag 1 december
10.30 uur Dienstencentrum
PKN (Haydnlaan), symposium
over essaybundel 'De Bijbel in
Nederland'
10.30 uur Wilhelminakerk,
rommelmarkt
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
solisten plus barokorkest
van de Domcantorij en
Domorganist Jan Hage
15.30 uur Pandhof (naast
Domkerk), adventsmarkt

zondag 2 december
10.30 uur Domkerk, viering
met 'Kerk op Schoot'
15.00 uur Dominicuskerk
(Händelstraat), uitvoering
requiem van Schumann
17.00 uur Mariaplaats
(Centrum), Chanoekafeest –
ontsteken lichten op kandelaar
17.00 uur Nicolaïkerk, vesper
19.30 uur Geertekerk, Bach
cantate 61 'Nun komm der
Heiden Heiland'

maandag 3 december
7.30 uur Janskerk (via zij-
ingang), ochtendgebed in de
adventstijd
18.45 uur Nieuwe Kerk, Alpha
cursus

dinsdag 4 december
16.00 uur Domkerk, eerste

* Prof. dr. E.M.H. Hirsch Ballin
houdt op maandag 10 decem-
ber in de Domkerk een lezing
over het zeventigjarig bestaan
van de Universele Verklaring van
de Rechten van de Mens.

van twee lezingen ds De Jong-
Dorland over ouder worden
en stervenskunst

zaterdag 8 december
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
orgelwerken van Bach door
Domorganist Jan Hage

zondag 9 december
19.30 uur Nieuwe Kerk,
MEER-avond over de zeven
hoofdzonden

maandag 10 december
7.30 uur Janskerk (via zij-
ingang), ochtendgebed in de
adventstijd
13.30 uur Domkerk, lezing
prof. dr. Hirsch Ballin over 70
jaar Universele Verklaring van
de Rechten van de Mens
18.45 uur Nieuwe Kerk,
slotavond reeks Alpha cursus

dinsdag 11 december
13.45 uur Nicolaïkerk kosterij,
kring 'Bijbelwerkplaats'

16.00 uur Domkerk, 'Lezen –
kijken – leren' met ds De Jong-
Dorland over Openbaringen
20.00 uur Pioniersplek Begane
Grond (Hobbemastraat 41),
laatste van vijf workshops
Bewust leven vanuit je ziel

woensdag 12 december
10.00 uur Huiskamer
(Hobbemastraat 41), Bijbel-
en Kunstochtend over
Openbaring 12-14
10.00 uur Dominicuskapel
(Palestrinastraat 1a),
retraitedag met Marian
Geurtsen
20.00 uur Jacobikerk,
gespreksgroep In Dubio
20.15 uur Johannescentrum,
leerhuisavond over de kabbala
met dr. Gert Jan Kloens

vrijdag 14 december
15.00 uur Nieuwe Kerk,
'Kerst-kleedje-aan' (vintage-
kledingmarkt)
19.00 uur Holy Trinity Church,
start (elk kwartier nieuw
groepje) lichtjestocht door
stadsdeel Oost

zaterdag 15 december
10.00 uur Nieuwe Kerk,
'Kerst-kleedje-aan' (vintage-
kledingmarkt)
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Domcantorij – motto: Lutherse
Kerstmis anno 1723 in Leipzig

zondag 16 december
12.00 uur Nicolaïkerk, Kerst in
de Klaas
14.00 uur Nieuwe Kerk,
KerstKliederkerk met
workshops kerstartikelen
maken
15.00 uur Blauwkapel
(Kapeldwarsweg 21), concert
Monteverdi Kamerkoor
Utrecht
16.00 uur Wilhelminakerk,
benefietconcert met VUSO-
orkest – wereldpremière De
Kleine Prins (met vertelling)

maandag 17 december
7.30 uur Janskerk (via zij-
ingang), ochtendgebed in de
adventstijd
20.00 uur kosterij Nicolaïkerk,
Kring 'Niet in Gods naam'

dinsdag 18 december
13.45 uur kosterij Nicolaïkerk,
Kring 'Bijbelwerkplaats'

woensdag 19 december
20.00 uur Tuindorpkerk,
kunstenaar Jaap Binnema te
gast bij zijn (op 2 december
begonnen) expositie 'Spel van
het licht'
20.15 uur In de Driehoek
(Willemsplantsoen 1c),
Glühweinkonzert door
Duo Serenissima

zaterdag 22 december
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
solistenensemble Cantores
Martini

zondag 23 december
19.00 uur Nicolaïkerk,
kinderkerstfeest met Ko
Zwanenburg (piano) en
Marianne van de Velde
(dwarsfluit)

maandag 24 december
19.00 uur Domkerk,
kinderkerstnachtdienst met
spel 'Luchtpost 4+'

zaterdag 29 december
15.30 uur Domkerk,
Zaterdagmiddagmuziek met
Domorganist Jan Hage

maandag 31 december
19.30 uur Nicolaïkerk,
oudejaarsvesper

* De Kleine Prins, voor het
eerst als vertelvoorstelling met
muziek, in de Wilhelminakerk, op
zondag 16 december.

* Duo Serenissima geeft op woensdag 19 december een kerstconcert
in de Gertrudiskapel (In De Driehoek, Willemsplantsoen 1c).

* Burgemeester Jan van Zanen ontsteekt de lichten op de kandelaar als
start van het Chanoekafeest in Utrecht (archieffoto).

Deze agenda is eveneens te raadplegen op de website van de Protestantse Gemeente Utrecht, PGU.nu

LEESROOSTER

De komende weken vermeldt het leesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap de volgende bijbelgedeelten:

zo 2 dec Op. 8:1-13
ma 3 dec Op. 9:1-12
di 4 dec Op. 9:13-21
wo 5 dec Op. 10:1-11
do 6 dec Op. 11:1-14
vr 7 dec Op. 11:15-19
za 8 dec Lucas 1:39-56

zo 9 dec Op. 12:1-12
ma 10 dec Op. 12:13-18
di 11 dec Opb. 13:1-10
wo 12 dec Op. 13:11-18
do 13 dec Op. 14:1-13
vr 14 dec Op. 14:14-20
za 15 dec Op. 15:1-8

zo 16 dec Op. 16:1-11
ma 17 dec Op. 16:12-21
di 18 dec Opb. 17:1-8
wo 19 dec Ob. 17:9-18
do 20 dec Op. 18:1-8
vr 21 dec Op. 18:9-24
za 22 dec Op. 19:1-10

zo 23 dec Lucas 1:57-66
ma 24 dec Lucas 1:67-80
di 25 dec Lucas 2:1-21
wo 26 dec Hand. 6:8-15
do 27 dec Hand. 7:1-16
vr 28 dec Hand. 7:17-34
za 29 dec Hand. 7:35-43

zo 30 dec Hand. 7:44-60
ma 31 dec Psalm 147
di 1 jan Psalm 75
wo 2 jan Op. 19:11-21
do 3 jan Op. 20:1-10
vr 4 jan Op. 20:11-15
za 5 jan Op. 21:1-8

Citypastoraat Domkerk

www.domkerk.nl

Sinds de dagelijkse openstelling van de Domkerk in 1986 vindt ook het dagelijkse middaggebed plaats om 12.30 uur. De Nikola-kommuniteit en Citypastoraat Domkerk zijn de dragers hiervan, maar het is natuurlijk een gebed namens de hele kerkelijke gemeenschap en voor iedereen die mee wil doen.

Daarom zijn we heel blij met een groep nieuwe 'gastvoorgangers' in het middaggebed waardoor het gebed een nog bredere uitstraling krijgt. Welkom ds Elly Bakker, ds Marian van Giezen, ds Hans Koops, ds Dirk Neven en ds Jasja Nottelman als medevoorgangers in het middaggebed. En welkom aan ieder die dit leest bij het middaggebed om 12.30 uur van maandag tot en met zaterdag om met elkaar de lofzang en de gebeden gaande te houden.

EUG Oekumenische Studentengemeente (Janskerk)

www.eug-janskerk.nl

De EUG gaat met psalmen op weg naar Kerst. In de donkerste tijd van het jaar verlangen we naar licht, naar warmte, naar geborgenheid. De psalmen vertolken dat verlangen, ze geven stem aan de hoop tegen wanhoop in. Ze zijn uit het leven gegrepen, met alle ervaringen en emoties die daarbij horen. Wij staan stil bij een aantal psalmen, die samen te voegen zijn rond het thema van 'verwachten'. Durven we het aan om ons hart en onze handen te openen, om stil te staan waar wij ten diepste naar verlangen? Om het donker te zien en te zoeken naar kieren morgenlicht? De cyclus nodigt uit om de psalmteksten niet alleen te lezen, maar ook (samen) te bidden en te zingen in de vele verschillende composities. Voeg u bij de stoet van mensen die de eeuwen door dezelfde woorden hebben gebeden en gezongen, opdat het duister wijken zal voor het volle Licht. Wees welkom in de Janskerk.

Johannescentrum- gemeente (Over- vecht)

Johannescentrumgemeente
voor zoekers en zieners

www.johannescentrum.nl

De vieringen in de Johanneskerk, Moezeldreef 400 in Utrecht-

Overvecht beginnen elke zondag om 10.30 uur. Over de vieringen van 2, 9, 16 en 23 december staat elders in dit blad een artikel. Voor de vieringen van kerstavond en kerstochtend en die van zondag 30 december verwijst de kerkraad van de Johannescentrumgemeente naar de website: wp.johannescentrum.nl.

Marcus-Nicolaï gemeente

www.nicolaïkerk.nl

Zondag 2 december, eerste Advent.

Het *Festival of Nine Lessons and Carols* wordt al ruim honderd jaar in de Anglicaanse kerk op kerstavond gevierd. Het is een viering waarin vooral gezongen en gelezen wordt. Negen lezingen uit de Bijbel, vanaf Genesis

WIJKNIEUWS

per in de Nicolaïkerk, meer informatie daarover staat elders in dit blad.

Ds Dirk Neven is de voorganger in de dienst op zondag 9 december, tweede Advent. Ko Zwanenburg is de organist. Als schriftlezingen zijn aangegeven Maleachi 3: 1-4 en Lukas 3: 1-6. De profetie van Maleachi maakt duidelijk dat wij niet de geboorte van een klein kindje verwachten maar de onverwachte komst van de Heer in zijn heiligdom. En van die komst wordt gezegd: wie verdraagt dat? Wie blijft staande? Ook in het evangelie is er een wegbereider. Die wordt hier niet 'Doper' genoemd, maar 'zoon van Zacharia', letterlijk: de Heer gedenkt. En dat is ook de inhoud van zijn verkondiging.

Op 16 december, derde Advent, is ds Hans Koops de voorganger, Ko Zwanenburg is organist.

en Jesaja, tot aan het kerstverhaal van de geboorte in de Evangelien. De Schriftlezingen, gelezen door verschillende mensen, worden afgewisseld met meerstemmige koorzang en gemeentezang van traditionele (Engelse) kerstliederen. In de *Nine Lessons and Carols* wordt de geboorte van Christus in het wijdere perspectief van de Bijbel en onze hele mensengeschiedenis gezet.

Behalve de viering op kerstavond is er ook een verwante traditie van de *Advent Carol Service*, die op één van de zondagen van de adventstijd wordt gevierd. Deze morgen sluiten wij ons in de Nicolaïkerk bij deze traditie aan. De Christusgeboorte in het licht van de bredere heilsgeschiedenis is ook hier de rode draad, maar de veelal bekende liederen hebben meer een specifiek adventskarakter. Ds Hans Koops is de voorganger in deze dienst. De organist is Berry van Berkum, medewerking wordt verleend door de Nicolaïcantorij onder leiding van Ko Zwanenburg, Carl Daleboudt trompet en Tiny Postma, hoorn. De te spelen muziek: 'Het zal zijn in het laatste der tijden' van Toon Hagen (1959), voor cantorij, gemeente, blazers en orgel; het *Benedictus* in C van Charles Villiers Stanford (1852-1924) en 'O kom, o kom Immanuel' in een bewerking van Andrew Carter (1939). Om 17.00 uur is er ves-

per in de adventstijd oefenen we ons in geduld en vertrouwen, terwijl we ons voorbereiden op de komst van de Messias. Johannes is zijn wegbereider. In het evangelie van deze zondag vragen de mensen zich af of hij zelf misschien de Messias is? In de Joodse traditie wordt Elia voorgesteld als voorloper en wegbereider. De taak van Elia is geen andere dan die Johannes volbrengt. Het houdt de oproep in tot omkeer. Sefanja maakt duidelijk dat de nieuwe tijd een tijd van blijdschap zal zijn. Naar die blijdschap verwijst ook de naam van deze zondag: Gaudete! De roze liturgische kleur van deze dag is er een uitdrukking van: door het donkerpaars scheemt al het wit van het kerstfeest. Om 17.00 uur is er geen vesper in de Nicolaïkerk, deze is komen te vervallen vanwege 'Kerst in de Klaas'.

Op 23 december, vierde Advent, is ds Dirk Neven voorganger in de dienst en organist is Karel Demoet. Als schriftlezingen zijn aangegeven Micha 5: 1-4 en Lucas 1: 39-45. In de profetie van Micha wordt Bethlehem in Juda toegesproken als de plaats die de heerser in Israël zal voortbrengen. Geen wonder dat men deze profetie van oudsher in verband heeft gebracht met de vrouw die zoveel later in Bethlehem haar kind zal baren. In het evange-

lie een ontmoeting tussen twee vrouwen: tussen Mirjam (Maria) in wie het kind van de belofte groeit en Elisabeth, afstammeling van Aäron, die met krachtige stem over het kind van Maria profeteert.

Kerstnacht, 24 december, is Hans Koops de voorganger en de Nicolaïcantorij onder leiding van Ko Zwanenburg verleent medewerking. "Gods genade is openbaar geworden", zo opent de brieflezing van de Kerstnacht (Titus 2: 11-14). Het is de proclamatie van het goede nieuws. Het Evangelie van Godswege wordt gesproken als een tegenstem tegen alle grauwigheid en duisternis van die tijd. Ook de gebeurtenissen van Lukas 2: 1-20 spelen zich af in een tijd van verwarring, de bezetting door vreemde overheersers. Lukas vertelt uitvoerig over invloed van de bezetting door de Romeinen op het leven van gewone mensen. Temidden van deze omstandigheden wordt Jezus geboren van wie veel wordt verwacht. In zijn buurt klinken hoopvolle en veelbelovende woorden: 'Goed nieuws', 'redder', 'vrede'. Bij zijn geboorte wordt Jezus dus op een manier voorgesteld die de lezer zijn gehele betekenis duidelijk maakt. Van dit begin zullen we in de viering op verhoogde toon zingen!

25 december, eerste kerstdag, zal ds Dirk Neven voorgaan in de dienst, evenals op zondag 30 december; Ko Zwanenburg is dan de organist, Karel Demoet cantor en Carl Daleboudt speelt in deze kerstviering trompet.

31 december, Oudjaan, is er om 19.30 uur een vesper in de Nicolaïkerk, meer informatie daarover staat elders in dit blad.

www.nk-utrecht.nl

Op 9 december vindt er weer een MEER-avond plaats in de Nieuwe kerk. Ook deze avond valt onder het thema 'Pleidooi voor goed leven – de zeven hoofdzonden onder de loep'. De interkerkelijke MEER-avond begint om 19.30 uur en vanaf 19.00 uur staat de koffie klaar. De avond vindt plaats in de Nieuwe Kerk.

Vrijdag 14 december (15.00 tot 21.30 uur) en zaterdag 15 december (10.00 tot 15.00 uur) vindt 'Kerst-kleedje-aan' plaats. Kerst-kleedje-aan is een vintagekledingmarkt waarvan de opbrengst naar SAVE gaat. Wees van harte welkom om lekker rond te snuffelen tussen alle mooie kleding!

Zondag 16 december wordt na de gewone kerkdienst om 10.00 uur een zogenaamde KerstKliederkerk gehouden, met allerlei workshops zoals kerstkaarten maken, -lichtjes maken en -koekjes bakken. De KerstKliederkerk begint om 14.00 uur.

Op 24 december hebben we dit jaar twee kerkdiensten, de eerste dienst start om 19.00 uur en is een klassieke kerstavonddienst voor jong en oud. De tweede dienst start om 22.00 uur en zal een avond vol aanbidding zijn, vergelijkbaar met een MEER-avond.

Op 25 december vindt om 10.00 uur een kerstdienst plaats. En op 31 december luiden we het jaar uit met een kerkdienst om 19.00 uur.

www.tuindorpkerk.nl

Ook deze maand weer een themamaand. Deze loopt van 11 november tot en met zondag 9 december. Wanneer u dit leest zijn we al halverwege. Het thema is 'Zorg voor de aarde'. Door diverse predikanten wordt dit thema onder de loep genomen en krijgen we nieuwe inspiratie om hier mee verder te gaan. Vanuit christelijke en Joodse tradities zoeken we een weg om te komen tot een betere zorg voor de aarde. Verandering begint ook hier natuurlijk weer bij ons zelf. De eerste stap is al gezet door de kinderen van de kindernevendiensten. Na afloop van de viering géén drinken meer in plastic wegwerpbekertjes, maar gewoon in een glas. Veel duurzamer. Ook over het weggooien van eten hadden ze duidelijke ideeën. Wanneer er wat meer rekening gehouden werd met wat zij lekker vinden wordt er waarschijnlijk minder eten weggegooid. Maar elke dag pizza en friet leek hen ook geen goed idee. Al met al geen gemakkelijk onderwerp, 'Zorg voor de aarde'. Na 9 december stoppen we natuurlijk niet, maar moeten we wel voldoende input hebben om zelf veranderingen aan te brengen. Om de vieringen heen hebben we vele zinvolle activiteiten georganiseerd. Er zit allicht iets bij waar jij / u aan wilt deelnemen! Kijk op de website van de Tuindorpkerk: Tuindorpkerk.nl. Hier vind je alle informatie en nog veel meer!

Op zaterdag 15 december organiseren de kerken van Utrecht Noord-Oost een kerstevent. Er vinden dan allerlei activiteiten plaats voor jong en oud. Kortom een goede gelegenheid om de kerstgedachte een extra impuls te geven en in contact te komen met wijkbewoners. Jong en oud zijn van harte welkom van 16.00 tot 17.30 uur. Voor meer info bezoek de website of mail naar lawajh@telfort.nl.

Utrecht-Zuid Wilhelminakerk

www.wilhelminakerkutrecht.nl

Op woensdag 12 december is er weer een Bijbel- en Kunstochtend in de Huiskamer, Hobbemastraat 41. Meer daarover staat in een bericht elders in dit blad, in een zijkolom. Dat geldt ook voor de lichtjostocht in Oost op vrijdag 14 december. Die sfeervolle tocht beleeft dit jaar zijn eerste lustrum. Het is een gezamenlijk initiatief van de Wilhelminakerk, Aloysiuskerk, Holy Trinity Church, De Wilg en ondernemersvereniging Puur Oost. Wij hopen u en jullie allemaal te ontmoeten!

De kerstviering op dinsdag 25 december in de Wilhelminakerk biedt voor de kinderen een mooi verhaal en veel muziek. Na afloop iets lekkers bij de koffie. Iedereen van harte welkom!

'KidSjes'

Lezer, maar geen abonnee?

Met deze bon verzekert u zich elke maand van actueel Utrechts kerknieuws. Oecumenisch van geest, inspirerende verhalen van stadgenoten en volop aandacht voor de rijke christelijke cultuur van onze stad!

Ja, noteer mij voor € 35 per jaar – tot wederopzegging – als abonnee van *Kerk in de Stad*.

Dhr/mevr/fam. voorletter(s):
naam:
straat en huisnummer:
postcode:
woonplaats:
telefoonnummer (i.v.m. controle):

Stuur de bon in een gefrankeerde envelop naar

Kerk in de Stad, Margaretha van Parmadreef 14,
3561 SR Utrecht

of stuur een e-mail naar abonnement@protestant-utrecht.nl
U ontvangt *Kerk in de Stad* per post elke maand thuis.

HULPVERLENING

Wilt u uw verhaal kwijt?
Iets bespreken?
Persoonlijk contact?
Wij hebben altijd tijd
voor een gesprek of chat.

• Vertrouwelijk
• Anoniem
• 24 uur per dag

**TELEFONISCHE
HULPDIENST** Utrecht
DAG EN NACHT AANDACHT

030 - 294 33 44 www.telefonischehulpdienstutrecht.nl

Ik kies voor een afscheid dat écht vertrouwd voelt.

Wilt u dat zij uw uitvaart straks in
vertrouwde handen kunnen geven?
Kies dan voor een lidmaatschap bij
Barbara Uitvaartverzorging. Wij bieden
steun, begrip en nemen zorgen uit
handen. Zodat uw familie er niet
alleen voor staat. Altijd dicht bij U.

barbara
uitvaartverzorging
Utrecht-Vleuten

030 - 296 66 66 | www.barbarautvaart.nl

AL UW WENSEN IN DEZEN KUNNEN
VERWEZENLIJK WORDEN.

Gansstraat 128-130 te Utrecht
Telefoon: 030 - 2516955

REPARATIE

Klokkenatelier Jan Haasnoot

Voor al uw klokken,
barometers en horloge-
reparaties (reparatie en
verkoop)

Kees van Bohemenhof 9,
3544 MC Utrecht.

Tel: 030-6034247

www.klokken-barometers.nl

Stilte, bezinning of retraite?

Individueel of met een
groep? Welkom!

www.bijzonderdebogen.nl
Maastricht.

GASTOUDERS/NANNY'S GEVRAAGD

Meerdere gezinnen uit Utrecht zijn op zoek naar een
fijn opvangadres voor hun kind(eren) of een gastouder/
nanny die bij hen aan huis opvang kan verzorgen.

Ben je gastouder of wil je gastouder worden?

Neem contact op via info@parelopgang.nl
of 0345-795112 en we vertellen je graag meer
over de mogelijkheden! Hartelijke groet,
Christelijk Gastouderbureau Parelopgang

www.parelopgang.nl

Ad Voogt fonds in uw testament?

Ook u kunt bijdragen aan de toekomst van de
PGU door het Ad Voogt fonds op te nemen in uw
testament. Uit dit fonds financieren we projecten die
de wijkgemeenten ondersteunen en vitaler maken.
Bijvoorbeeld door een missionair predikant te
beroepen, of een jeugdwerker in te zetten. Vaak kunnen
zulke krachten niet bekostigd worden uit de reguliere
inkomsten. Uw geld wordt zo goed besteed voor de
toekomst van uw kerk! Vragen? [bestuurssecretariaat@](mailto:bestuurssecretariaat@protestant-utrecht.nl)
protestant-utrecht.nl of bel 030 2737 540.

Pauline Res & Hiske Alting

gewaardeerd met een 9,8

alting uitvaarten

06 45 363 220 (dag & nacht)
Geertekerkhof 3 • 3511 XB Utrecht

ruimte voor afscheid

alting uitvaarten

www.narratio.nl

Het adres voor
inspirerende uitgaven,
projecten en tijdschriften.

INSTALLATIEBEDRIJF VOSSEBELT

Installatiebedrijf Vossebelt B.V. is al **bijna 50 jaar** een vakkundige
partner voor al uw werkzaamheden op het gebied van:

- Centrale verwarming
- Luchtverwarming
- Stadsverwarming
- Koeling
- Mechanische ventilatie
- Loodgieters werkzaamheden
- Service en onderhoud
- Verhuur, lease en verkoop CV-ketels
- Ontstopingswerkzaamheden
- Regeltechniek
- Duurzame energie
- Zonnepanelen

CV-ketel
onderhouds-
contract
€78,50
excl. btw

24 uren
storingsdienst

Pakketboot 5 | 3991 CH Houten | Tel. (030) 2885108 | info@vossebelt.org
U vindt ons op bedrijventerrein de Meerpaal | **Kijk op onze website www.vossebelt.org**

Lauteslager
makelaars & taxateurs
Catharijnesingel 100 Utrecht
030-231 51 86
ons volledige woningaanbod
www.lauteslager.nl

Abonnement op collectebonnen

U koopt regelmatig collectebonnen, maar na het uitgeven
van de laatste bonnen vergeet u nieuwe te bestellen? Of
u bent nog geen gebruiker van collectebonnen, maar het
overkomt u regelmatig dat u geen muntgeld hebt voor de
collecte? Aan al dat ongemak kunt u nu een einde maken
door een abonnement te nemen op collectebonnen.
Hoe werkt het? Op de website van de Protestantse
Gemeente Utrecht (PGU) vindt u een rubriek Geld-
zaken. Daar kunt u een bestelformulier openen waarop u
precies kunt invullen welke coupures en welke aantallen
u per kwartaal wenst te ontvangen. Betaling verloopt via
automatische incasso, waarbij het bedrag een week van te
voren van uw rekening wordt afgeboekt. U ontvangt de
nieuwe kaarten aan het begin van ieder kwartaal.

Meer informatie: www.pgu.nl > geldzaken > collectebon-
nen, rechtstreeks: www.pgu.nl/collectebonnen of neem
contact op met het kerkelijk bureau PGU: (030) 27 37
540, e-mail: bestuurssecretariaat@protestant-utrecht.nl

Digitaal abonnement *Kerk in de Stad*

Een digitaal abonnement is ook mogelijk.
De kosten zijn dan € 20. Dit is € 15 goedkoper
dan het postabonnement. Voor aanmelding zie:
<http://protestant-utrecht.nl/kerkindestad/>

Prins
Schoonmaakdiensten

- Schoonmaakonderhoud
- Glazenwassen
- Gevelreiniging
- Vloeronderhoud
- Opleveringsschoonmaak
- Dieptereiniging

Schaveningstraat 37 • 3534 AS Utrecht
030-2468810 • www.prinsbv.nl

PCB werd opgericht door leden van de Protestantse kerken in Utrecht in 1933

De kernwaarden van onze oprichters
zijn voor ons nu nog steeds leidend bij het
verzorgen van uitvaarten

Uitvaartleiders: David van de Waal en Manja Scholten

**Dag en nacht bereikbaar voor directe hulp
na overlijden (030) 262 2244**

PCB
UITVAARTZORG

Meer informatie: pcbuitvaartzorg.nl

PCB UTRECHT
PCB BILTHOVEN
PCB NIEUWEGEIN
PCB VIANEN

Donaudreef 25
3561 EL Utrecht
[030] 262 2244

BGNU

Alle kerkgebouwen zijn toegankelijk voor rolstoelgebruikers. Kerkgebouwen aangegeven met *zijn voorzien van een aangepast toilet.

Protestantse kerken binnen de PGU

Begane Grond
(pioniersplek)
Hobbemastraat 35
Diensten 19:30 uur
02-12 Pioniersviering

Blossom
Grave van Solmsstraat 4
Diensten: 11:00 uur
02-12 eten en vieren
16-12 eten en vieren

Domkerk *
Domplein
Diensten: 10:30 uur
02-12 ds. N.J. de Jong-Dorland, 1e van Advent, dienst van Schrift en Tafel, m.m.v. de Domcantorij
02-12 19:00 vesper
09-12 ds. N.J. de Jong-Dorland, 2e van Advent, dienst van Schrift en Tafel, m.m.v. de Domcantorij
09-12 19:00 vesper
16-12 ds. N.J. de Jong-Dorland, 3e van Advent, dienst van Schrift en Tafel, m.m.v. de Domcantorij
16-12 19:00 vesper
23-12 ds. M.P.C.F. Lanoooy, 4e van Advent, dienst van Schrift en Tafel, m.m.v. de Domcantorij
23-12 19:00 vesper
24-12 17:00 ds. N.J. de Jong-Dorland, Kerstvesper
24-12 19:00 ds. N.J. de Jong-Dorland, Kinderkerstnachtdienst
24-12 22:30 ds. N.J. de Jong-Dorland, Kerstnachtdienst, m.m.v. de Domcantorij
25-12 ds. N.J. de Jong-Dorland, Hoogfeest van Kerst, dienst van Schrift en Tafel, m.m.v. de Domcantorij
25-12 12:30 geen middaggebed
26-12 12:30 geen middaggebed
30-12 ds. J. Kronenburg, dienst van Schrift en Tafel, m.m.v. de Domcantorij
30-12 19:00 vesper
31-12 19:00 ds. N.J. de Jong-Dorland, Oudejaarsvesper
01-01 ds. N.J. de Jong-Dorland, Nieuwjaarsochtendgebed

Haven, De*
Marco Pololaan 185-187
Diensten: 16:30 uur
02-12 17:30 Havenmaaltijd
09-12 Havenaker (aanbidding + bijbelstudie)
16-12 Havenvuur (bijbelverhaal staat centraal)
23-12 Havenanker (aanbidding + bijbelstudie)
30-12 Havenvijffe

Jacobikerk *
St. Jacobsstraat 171
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. T. Jacobs (Leiden), 1e Advent
02-12 17:00 ds. W. Dekker (Oosterwolde)
02-12 19:30 Avondgebed.
09-12 ds. W.P. Vermeulen, 2e Advent, Heilige Doop
09-12 17:00 ds. H. de Leede (Amersfoort)
09-12 19:30 ds. M. van Duijn, avonddienst
16-12 ds. P.J. Visser (Amsterdam), 3e Advent
16-12 19:30 Avondgebed.
16-12 17:00 ds. B.J. van der Graaf (Amsterdam)
23-12 ds. D.F.G. de Bree (Utrecht), 4e Advent
23-12 15:00 ds. W.P. Vermeulen, Volkskerstzang

kerkdiensten

25-12 09:45 ds. W.P. Vermeulen, 1e Kerstdag
26-12 ds. T.L.J. Bos (Waddinxveen), 2e Kerstdag
30-12 ds. T.L.J. Bos (Waddinxveen)
30-12 17:00 proponent W.J. de Hek
30-12 19:30 Avondgebed.
31-12 19:00 ds. C.P. Bouman (Utrecht), Oudjaarsdienst
01-01 11:00 ds. W.P. Vermeulen, Nieuwjaarsdag

Janskerk, EUG Oek. Studentengem.*
Janskerkhof 26
Diensten: 11:00 uur
02-12 ds. H. Pals
09-12 J. Smit o.s.a.
16-12 past. J. Bosman
23-12 past. E. Rommens-Woertman
24-12 22:30 ds. J. Nottelman
25-12 past. J. Bosman
30-12 T. Peereboom

Johannescentrum *
Moezeldreef 400
Diensten: 10:30 uur
02-12 ds. Toos Wolters
09-12 ds. Harry Wim Vierda
16-12 Kees Wijnen en Bettina van Santen (Verhaal halen)
23-12 ds. Erna Treurniet
24-12 21:00 ds. Toos Wolters
25-12 ds. Toos Wolters
30-12 dienst, meer info zie website www.johannescentrum.nl

Kerk op Zuilen, Oranjekapel *
Amsterdamsestraatweg 441-A
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. Leo Oosterom
09-12 ds. Cees Hoogendoorn
16-12 ds. Marti Tüski
23-12 mw. Nienke Vos
25-12 ds. Elly Bakker
30-12 ds. Gertine Blom

Marcus-Nicolaïgemeente *
Nicolaaskerkhof 9
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. Hans Koops
02-12 17:00 vesper; vespercommissie en ds. Kees Bouman
09-12 ds. Dirk Neven
16-12 ds. Hans Koops
16-12 17:00 vespercommissie en ds. Dirk Neven
23-12 ds. Dirk Neven
24-12 22:00 ds. Hans Koops, Kerstnachtdienst
25-12 ds. Dirk Neven
30-12 ds. Dirk Neven
31-12 19:30 ds. Dirk Neven, oudejaarsdienst

Nieuwe Kerk
Bollenhofsestraat 138a
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. Lydia Kansen
09-12 ds. Dirk de Bree
16-12 ds. Dirk de Bree
23-12 ds. Andries Zoutendijk
24-12 19:00 ds. Dirk de Bree
24-12 22:00 ds. Dirk de Bree
25-12 ds. Lydia Kansen
30-12 ds. Anne van Laar
31-12 19:00 ds. Lydia Kansen

Roobolkapel
Cornelis Roobolstraat 86
Diensten: 10:00 uur
09-12 Roobolviering
23-12 Roobolviering

Tuindorpkerk *
Prof. Suringarlaan 1
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. P.J. Rebel, begin Advent
09-12 ds. Y. Viersen
16-12 ds. P.J. Rebel, Schrift- en Tafeldienst

23-12 dr. R.L. Haan
24-12 21:00 dr. B. van den Berg, Carols in de Tuin
25-12 ds. P.J. Rebel, Kerst
30-12 ds. Y. Viersen
31-12 19:00 ds. P.J. Rebel, Oudjaarsvesper

Wijkplaats, de *
Johan Camphuijsstraat 101
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. Dirk Meijvogel
09-12 ds. Barend Wallet
16-12 ds. Dirk Meijvogel, Schrift & Tafel
23-12 Hester van Dam - Pieters
24-12 22:00 ds. Jacomette de Blois
25-12 ds. Barend Wallet
30-12 ds. Dirk Meijvogel

Wilhelminakerk *
Hobbemastraat 35
Diensten: 10:00 uur
02-12 10:00 ds. M. van Giezen
16-12 ds. K. Vos
25-12 ds. M. van Giezen, 1e Kerstdag

Buiten de PGU

Baptisten Gemeente Utrecht 'Silo'
Herenstraat 26-34
Diensten: 10:00 uur
02-12 Ingeborg Jansen, 1e Advent, Baptisten Seminarium
09-12 dhr. Paul Egberts, 2e Advent
16-12 ds. Tjeerd de Graaf, 3e Advent
23-12 ds. Arjan Noordhoek, 4e Advent
25-12 ds. Regien Smit, Kerst
30-12 ds. Willemijn Bakkes

Doopsgezinde Gemeente *
Oudegracht 270
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. Carolien Cornelissen, 1e advent
09-12 ds. Anneke van der Zijpp, 2e advent
16-12 ds. Carolien Cornelissen, 3e advent
23-12 zr. Janneke Leerink, 4e advent
24-12 17:00 kerstmaaltijd en kinderkerstfeest (opgeven noodzakelijk)
25-12 ds. Anneke van der Zijpp, 1e kerstdag
30-12 dienst m.m.v. kerkenraadsleden

Evang.-Lutherse kerk (De Wartburg)
Kennedylaan 16
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. K. Storch, 1e Advent, Heilig Avondmaal
09-12 ds. A.A. van den Berg, 2e Advent
16-12 ds. J. Wiegers, 3e Advent
23-12 dhr. G. Krul, 4e Advent
25-12 ds. K. Storch, Kerstmis, Heilig Avondmaal
30-12 mw. A. van der Schrier

Evang.-Lutherse kerk (Hamburgstr.)
Hamburgerstraat 9
Diensten: 10:30 uur
02-12 ds. Chr. Karrer, 1e Advent, Heilig Avondmaal
09-12 ds. H.G.T. Günther, 2e Advent
15-12 19:00 ds. Chr. Karrer, Duitstaligedienst
16-12 ds. C. van Opstal, 3e Advent
23-12 ds. E. Bakker, 4e Advent
24-12 22:00 ds. C. van Opstal, Kerstnacht
25-12 10:30 ds. Chr. Karrer, Kerstmis, Heilig Avondmaal
30-12 10:30 ds. E. Bakker

Geertekerk, Remonstrantse Gem. Utr.*
Geertekerkhof 23
Diensten: 10:30 uur
02-12 ds. Jan Berkvens
09-12 ds. Alleke Wieringa
16-12 ds. Florus Kruyne
23-12 ds. Pieter Dronkers
24-12 19:30 Kerstspel
25-12 Kerstdienst, ds. Florus Kruyne
30-12 ds. Peter Kattenberg

Holy Trinity Church
Van Limburg Stirumplein
Diensten: 14:30 uur
09-12 Wesley

Huis van Vrede
Van Kleffenslaan 1
Diensten: 11:00 uur
02-12 viering met Marokkaans ontbijt
09-12 viering met Marokkaans ontbijt
16-12 viering met Marokkaans ontbijt
23-12 viering met Marokkaans ontbijt

ICF Utrecht Mattheüskerk
Hendrika van Tussenbroeklaan 1a
Diensten: 14:00 uur
02-12 ds. J.H. Bonhof
09-12 ds. J.H. Bonhof
16-12 ds. G. Vos
23-12 ds. M. Bergsma

Jeruzalemkerk, Nederlands Gereformeerde Kerk
Troosterlaan 65
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. A. Siebenga, Loosdrecht (Cons.)
09-12 ds. J. van't Hof, Leerdam
16-12 stud. R. Koelewijn, Bunschoten
23-12 ds. J.C. Schaeffer, Nunspeet
25-12 ds. Wouter van Dijk, Kampen
30-12 ds. Jaap Dekker, Enschede
31-12 19:30 Chris de Jong

Johannes Bernarduskerk, Gem. Wladimirskaja
Oranje Nassaulaan 2
Diensten: 10:30 uur
16-12 19:45 Goddelijke Liturgie
26-12 Goddelijke Liturgie, Tweede Kerstdag

Oecumenische onderwegkerk Blauwkapel
Kapeldwarweg 21
Diensten: 10:30 uur
02-12 pastor G. Weersink, m.m.v. I. Wage, zang, C. Allanic, harp, F. Abbingh, accordeon/ orgel
09-12 pastor G. Krul, m.m.v. koor De Byrds (Den Haag) o.l.v. E. Schuddeboom, P. van Helden, orgel
16-12 ds. G. Landman, m.m.v. vocaal ensemble Matranti (Veenendaal), H.E. Dijkstra, piano/orgel
23-12 pastor A. van Dam, m.m.v. L. Verwey, zang, J. Loen dwarsfluit, W. Tuinstra blokfluit, H. Siemons orgel
24-12 22:00 ds. Y. Viersen,

Oud-Katholieke Parochie Utrecht Ste. Gertrudis
Willemsplantsoen 2
Diensten: 10:00 uur
02-12 Pastoor Bernd Wallet
09-12 Pastoor Bernd Wallet
16-12 Pastoor Jutta Eilander
23-12 Pastoor Bernd Wallet

m.m.v. de Buitenschoolse Koorschool Utrecht o.l.v. Hanna Rijken
24-12 22:00 Aartsbisshop van Utrecht, Mgr. Joris Vercammen, Kerstnachtms, liederen en koor vanaf 21.30 uur
25-12 Aartsbisshop van Utrecht, Mgr. Joris Vercammen, Kerstdag
26-12 Pastoor Bernd Wallet
30-12 19:00 Het Lof van Oudjaar
01-01 10:30 Pastoor Bernd Wallet, Nieuwjaar, Naamgeving van de Heer

Pieterskerk
Pieterskerkhof 5
Diensten: 10:30 uur
02-12 ds. M. Badry, 1e advent
09-12 mw. L. Van Hilten
16-12 ds. M. Badry
23-12 ds. M. Badry
25-12 ds. M. Badry, Kerstdienst
30-12 Geen dienst

Torenpleinkerk
Schoolstraat 5, Vleuten
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. I. Otten
09-12 ds. T. van Montfoort
16-12 ds. I. Otten
23-12 ds. J. Rinzema
24-12 19:00 kinderkerstfeest
24-12 22:00 ds. I. Otten
25-12 ds. I. Otten
30-12 ds. P. v.d. Schans

ziekenhuizen

Diakonessenhuis
Bosboomstraat 1
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. Aline Barnhoorn
09-12 pastor Héléne Leijendekkers
16-12 pastor Willeke Oldenhof
20-12 ds. Florus Kruijne
23-12 ds. Florus Kruijne
25-12 ds. Ineke Haijink/ pastor Willeke Oldenhof
30-12 ds. Marianne Oskam

St. Antonius ziekenhuis
Soestwetering 1
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. C. van Steenis
09-12 ds. N.T. Overvliet van der Veen
16-12 ds. J.J. Tersmette, m.m.v. koor Gideon
23-12 mw. C.J. Koek-Straus
25-12 ds. N.T. Overvliet van der Veen
30-12 ds. J.J. Tersmette

UMC Stiltencentrum
Heidelberglaan 100
Diensten: 10:00 uur
09-12 mw. pastor M. Wisse
25-12 mw. pastor L. Berkhout

Willem Arntsz Huis
Lange Nieuwstraat 119
Diensten: 10:30 uur
02-12 ds. Dirk Neven
09-12 dhr. Bart van Empel
16-12 ds. Roel Vredendregt
23-12 ds. Anton Stegeman
25-12 pastor Karien van Roermund

zorgcentra

Huis aan de Vecht, 't Costa Ricadreef 9
Diensten: 19:30 uur
07-12 dhr. G. Krul

Rosendael
Indusdreef 5
Diensten: 10:45 uur
02-12 Arend van Baarsen,

Woord en Tafel
16-12 pastor Jos Hettinga, Woord en Communie
24-12 16:00 Janine Gijzel, Kerstnachtviering

Swellengrebel
Burg. F. Andreaelaan 100
Diensten: 10:15 uur
02-12 Past. werker mw. Th. Peereboom, oec dienst
09-12 geen viering
16-12 geen viering
23-12 geen viering
25-12 dhr. G. Krul, 1e Kerstdag

Tamarinde
Neckardreef 6
Diensten: 10:30 uur
02-12 geen viering
09-12 mw. Dubois
16-12 mw. vd Schrier
23-12 ds. Meynen
25-12 mw. vd Klij-van Wijnbergen
30-12 ds. Jurjens

Transwijk
Hof van Transwijk 16
Diensten: 10:30 uur
02-12 ds. H.J. Zeldenrust, 1e Advent
09-12 ds. C.P. Bouman, 2e Advent
16-12 ds. C. van Steenis, 3e Advent
23-12 ds. M. van Giezen, 4e Advent
25-12 ds. J.E. Riemens
m.m.v. Kaj Strijbos piano en Maaike Peters cello
30-12 dhr. C. Verweij

Tuindorp Oost
Winklerlaan 365
Diensten: 10:30 uur
02-12 Joop Spoor, PGU, 1e Advent
09-12 Peter Koper, RK, 2e Advent
16-12 Nine Meynen, PGU, 3e Advent
23-12 Phil Jacobs, RK, 4e Advent
24-12 19:00 Hélène Leijendekkers, RK, Kerstnacht
25-12 Willemien Winkel, Kerstmis
30-12 Paulus van Mansfeld

Zuylenstede
Perudreef 8
Diensten: 10:00 uur
02-12 ds. R.E. van de Wal, 1e Advent
09-12 ds. J.E. Riemens, 2e Advent
16-12 dhr. L. Smit, 3e Advent
23-12 ds. C.P. Bouman, 4e Advent
25-12 ds. A. Dubois, Kerstmis, m.m.v. Janet Loen-Ras dwarsfluit
30-12 ds. J.E. Riemens

Door-de-week

Getijdegebeden in de Domkerk:
Maandag 7 uur: ochtend gebed
Maandag t/m zaterdag 12:30 uur: middaggebed
Geen middaggebed op 25 en 26 december en nieuwjaarsdag.
Iedere woensdag en iedere zondag 19:00 uur: vespers

Stiltencentrum Hoog Catharijne
Godebaldkwartier 74
Vanaf Utrecht Centraal Station:
Ga vanaf stationsplein (met bollendak) naar entree Hoog Catharijne, ga dan richting Moreelsepark en volg de borden met "Stiltencentrum" (uiteindelijk linksaf).

'TAAL DOET MEER'WINT MANTELPRIJS SINT MAARTEN

Kinderen in de hoofdrol

Wendy Gremmé

Op vrijdag 9 november waren ruim honderd mensen aanwezig bij de vijftiende uitreiking van de Mantel van Sint Maarten in de Domkerk. Deze editie stond in het teken van de kwetsbare kinderen in onze stad. Kinderombudsman Margrite Kalverboer vertelde over het belang van een veilige en stabiele thuissituatie en het belang van een samenhangende aanpak van armoede onder kinderen.

Het evenement De Mantel van Sint Maarten gaat over geven en delen. Vrijwilligers en professionals die zich inzetten voor een inclusieve stad ontmoeten en inspireren elkaar. Dit jaar stond de jeugd centraal. Eén op de negen kinderen groeit op in armoede. De organisatie wil met het evenement bijdragen aan meer kennis, bewustwording en samenwerking op dit onderwerp. Op de informatiemarkt presenteerden vijftien vrijwilligersinitiatieven zich aan elkaar en aan het belangstellende publiek. Het was een levendige uitwisseling.

Lichtjesoptocht

Als aftrap van het officiële programma liepen de kleinsten met een zelf beschilderde lampion een lichtjesoptocht door de Domkerk. Helemaal in de sfeer van Sint Maarten werden de aanwezigen ontvangen door de zingende kinderen.

Kinderombudsman Margrite Kalverboer vertelde over haar gesprekken met kinderen, jongeren en ouders die te maken hebben met armoede. Aangrijpende verhalen waaruit naar voren komt dat er thuis vaak een opeenstapeling van problemen is. Oplossingen worden vaak buitenshuis gezocht, op school of via aanvullende hulp. En er zijn in Utrecht gelukkig veel (vrijwilligers)initiatieven die zich inzetten voor kwetsbare kinderen. De Kinderombudsman sprak hiervoor haar waardering uit. Tegelijk pleitte ze voor extra aandacht voor de gezinssituatie als vertrekpunt van een meer samenhangende aanpak van armoede

* Kinderen liepen aan het begin van het evenement met lampionnen door de Domkerk (foto wendyorganiseert.nl).

onder kinderen. Na de pauze speelden de jonge acteurs van STUT een deel van de voorstelling Tikkie, 'over uitdelen en incasseren'. Het stuk is gebaseerd op eigen ervaringen van de acteurs. Het volwassen worden, jezelf financieel kunnen redden, en hoe ingewikkeld dit kan zijn. Een prachtige verbeelding van de eerder gedeelde informatie.

Tot slot reikte wethouder en eerste locoburgemeester Victor

Everhardt de stimuleringsprijs uit. De oorkonde en een geldbedrag van € 2.500 gaat dit jaar naar Taal Doet Meer voor het project 'Taalversterkers tussen school en thuis'. Medeorganisator Dirk van den Hoven van de Protestantse Diaconie Utrecht kijkt positief terug op het evenement. "Het was mooi om te zien hoeveel mensen zich verbonden hebben aan deze kinderen. Ik wist dat er bij Utrechtse vrijwilligers en pro-

* Kinderombudsman Margrite Kalverboer.

professionals veel betrokkenheid is op dit thema, maar dat gaat pas echt leven als je elkaar spreekt. Ik hoop dat de ontmoeting en uitwisseling deze bijzondere initiatieven helpen om nog beter samen te werken."

Auteur is van het gelijknamige pr-bureau dat de Mantel van Sint Maarten organiseerde.

kerk in de stad

IS EEN UITGAVE VAN DE
PROTESTANTSE GEMEENTE
UTRECHT EN VERSCHIJNT
MAANDELIJKS

REDACTIE

Elly Bakker,
Sietske Gerritsen,
Arnold Rietveld
Frans Rozemond
Agnes Stekelenburg

HOOFDREDACTEUR

Peter van der Ros

REDACTIEADRES

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
e-mail: redactiekerkinstad
@protestant-utrecht.nl

Dit blad verschijnt maandelijks op de laatste of eerste vrijdag.
Artikelen en berichten uiterlijk op de maandag van de week vóór verschijning naar:
kerkinstad@protestant-utrecht.nl
Kopij kerkdiensten mailen naar:
preekrooster@protestant-utrecht.nl

WIJKCORRESPONDENTEN

Citypastoraat Domkerk:
Bram Schriever
Eglise Wallonne (Pieterskerk):
Grietje Hofman
EUG Oekumenische
Studentengemeente (Janskerk):
Rik Boonstra
De Haven: Wilma Wolswinkel
Jacobikerk: Francis Boer
Wilhelminakerk: Marian van Giezen
Marcus-Nicolaïkerk: Karin Blaauw
Nieuwe Kerk: Hanneke Monsuur
Johannescentrumgemeente:
Francis Prins
Tuindorpkerk: Jan Verkerk
Kerk op Zuilen: Marloes Dankers

ADMINISTRATIE

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
abonnement@protestant-utrecht.nl
Voor een abonnement op Kerk in de Stad vragen wij per adres een bijdrage van 35 euro per jaar in de productie- en verzendkosten. Elk jaar ontvangt u in september een acceptgiro om de betaling te voldoen.

ADVERTENTIES

Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht
telefoon 2737 540
Tarief op aanvraag, sluitingstijd tien dagen voor verschijning.
Aanleveren van advertenties:
advertenties@protestant-utrecht.nl

BANKRELATIE

PGU - Kerk in de Stad
NL21 FVLB 0699 5436 57

GRAFISCHE VERZORGING

theologische uitgeverij Narratio®,
Gorinchem
www.narratio.nl

